DESLEGARI

Problema propusă de *Maria Hortensia Mihăescu*, pag. 262, este următoarea: I. Se duc 2 copii (100 kg.) şi se întoarce un copil. II. Trece tata (100 kg.) se întoarce un copil. III. Trec doi copii (100 kg.) se întoarce un copil. IV. Trece mama (100 kg.), se întoarce un copil. V. Trec amândoi copii (100 kg.).

Au deslegat bine: din *Boureni*: N. I. Dumitraşcu-Reny. *Bucureşti:* Elevele Institutului Sf. Maria: Ecaterina D. Delateişani, Clara Goldschlaeger, Margareta Negoescu, Marietta Oancea, Nat. Sêrbu, Jeny V. Urziceanu. — Elevi ai Seminarului Central; M. I. Creangă, Gr. Dumitrescu, Ion C. Dinu, C. Th. Grigore, Moise Păcescu, C. M. Popescu, G. Popescu, Nic. Radovici, Nic. I. Vieroşanu.—Iosefina şi Dumitru Protopopescu-Pake, Vict. N. Dumitrescu, Vasile şi Corneliu V. Bediţeanu.—Ştefan D. Alexandru şi Teodoraş G. Aurelian, elevi la liceul Sf. Sava, Ion Răuţoiu-Drăgosloveanu, Atanasie Buricea şi Nicodem V. Mihail, suboficeri. *Blaj* (Transilvania): T. Maior, elev. *Braşov* (Transilvania): Sergie şi Viorel Morariu. *Buzău:* A. Marcovici, licen. *Câmpulung:* Al. N. Gheocalascu. *Constanţa:* Gh. Rudeanu. *Fălticeni*: St. Grigorescu, D. V. Oescu. *Galaţi:* Pavel Papadopol, T. Popescu. *Iaşi:* Andrei Teodor, A. Şvarţ, D. Gh. Vartolomei, Gh. C. Zăhărescu, I. C. Zăhărescu. *Năsăud* (Transilvania): Marius V. Hăngănutz, elev. *Paşcani:* I. Stern. *Ploeşti:* M. Brezis, D. Andronescu, Colega, Al. D. Grigorescu, I. Marcovici, Vasile Nacu, Bebe Sava. *Rădăuţi* (Bucovina): Liţi Cârştiuc, gimn. R.-*Sărat:* Dan C. Gheorghiu. *Târgu-Jiu:* I. Spindler. *Târgovişte*: Gr. Basarabescu. *Turnu-Severin:* Barbu C. Sergescu. *Urşi* (Olt): Fănică I. Alexiu.

Resultatul problemei propusă de *Ioan* şi *Gheorghe Athanasiu*, pag. 262, este 15 ouă. La întâiul muşteriu a vîndut $7^1/_2 + {}^1/_2 = 8$ ouă, ia mai rămas 7 ouă. La al doilea a vîndut $3^1/_2 + {}^1/_2 = 4$ ouă şi i-a mai rămas 3 ouă. La al treilea a vîndut $1^1/_2 + {}^1/_2 = 2$ ouă şi i-a mai rămas un ou.

Au trimis resultate bune: *Din Braşov* Sergie Morariu, *Bucureşti:* elevele Institutului Sf. Maria: Ecaterina D. Delateişani, Clara Goldschlaeger, Margareta Negrescu, Marietta Oancea, Natalia Sêrbu, Elisa Stoicescu, Jeny V. Urziceanu.—Elevi ai seminarului central: M. I. Creangă, Ion C. Dinu, Moise Păcescu, Filip Popescu, Nic. I. Vieroşanu.—Vasile şi Cornel Bediţeanu. *Constanţa* Gh. Rudeanu. *Câmpulung.* Al. N. Gheocalescu. *Năsăud.* M. V. Hăngănutz, Dum. Ţigănetea, elevi. *Ploeşti:* Colega. Radu Velicu. *Rădăuţi:* Liţi Cârstiuc *T.-Severin:* Barbu C. Sergescu.

Ghicitoarea de la pagina 262 este: lingurile (de lemn) în strachina (blidul) de pământ şi mesenii.

Deslegări bune: *Bucureşti.* Zoe Schuster elevă Inst. Sf. Maria. M. I. Creangă C. Th. Grigore, C. M. Popescu. Filip Popescu. G. Popescu. Nic. Radovici. Nic. Vieroşanu, seminarişti. Gr. Demetrescu. Steopoe D. Alex, Teodoraş G. Aurelian. Ion Răuţoiu. *Caracal;* Cunescu P. Mihail gimn. *Galaţi:* Papadopol Pav.—liceul «Vasile Alexandri». *Ploeşti:* D. Andronescu. Adrian I. Popescu. Valentin Sava. Colega.

POŞTA REDACŢIEI

Anuşcă Ion. Mulţumiri pentru că ai îndemnat şi pe alţii să aboneze, dar până acum nu am primit nimic. Celelalte se vor publica cu timpul. A. Marcovici. Nu uita promisiunea. Lucruri bune şi frumoase primim. Dan C. Gheorgiu. Bine ai făcut că te-ai uitat până acuma în fiecare număr; mai bine însă *să citeşti* fiecare număr. Radu Velicu. Dacă e bună, da. Ion Athanasiu. Trimite câteva. Valentin Sava. Ce s'a publicat odată nu se mai publică. Gh. Al. Codreanu. Escursiunea, da. Andrei Teodor. Se vor mai publica. I. Aschinuşi-Panciu. Banii înainte. Gr. Demetrescu. «Moş Radu» n'a avut niciodată vin în beciu.

La mai mulţi! Am primit deslegări dela unii, cari şi-au uitat numele să-l iscălească. Alţii însă trimit câte 2 şi 3 cărţi poştale cu aceleaşi deslegări. Unii scriu deslegările cu creionul şi rău de nu se poate citi.

CARŢI BUNE

Biblioteca copiilor şi a tinerimei, Vol. I, II şi III cu ilustraţiuni, publicată de A. O. Maior. Sibiu. Este foarte potrivită pentru tinerimea noastră. Conţine: povestiri, basme, teatru pentru copii şi alte lucruri frumease. Volumul costă 1 leu 30 bani.

Viitorimea, revistă pentru familii. Coprinde bucăţi potrivite pentru tinerime. Apare odată pe lună la *Caracal* sub direcţiunea Doamnei Sabina Negreanu. Costă anual Lei 6. Pentru străinătate lei 7. Numărul bani 60.

Natura, revista ştiinţifică, coprinde articole ştiinţifice potrivite pentru elevii de cursul superior de liceu. Apare anual în 10 fascicole de câte 36 pagini. Costă anual Lei 5. Bucureşti. Redacţia, Strada Scaune No. 33.

Escursiuni zoologice de Dr. N. Leon profesor la Universitatea din Iaşi. O carte foarte folositoare la studiul ştiinţelor naturale pentru tinerimea şcolară; o călăuză ilustrată pentru facerea escursiunilor, prin câmp şi păduri, pe râuri şi bălţi. Arată instrumentele de lipsă pentru prinderea şi prepararea insectelor şi a celorlalte animale. Ne învaţă ce e un acuariu, terariu, insectaru. Această călăuză nu trebue să lipsească din buzunarul nici unui elev. Costă 2 lei 50 bani.

La Redacţia «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complecte şi legate, anii II, III şi IV, fiecare cu preţul de Lei 4.

Direcţiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toţi iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară şi pe înţelesul tuturor.

Tot ce priveşte abonamentele, expediţia, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», Bucureşti, Bulevardul Academiei No. 3. Ce priveşte redacţia, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, Bucureşti, Şoseaua Kiselef No. 3.

Tinerilor! Răspândiţi revista voastră cât puteţi mai mult!

Păstraţi numerile spre a le lega la sfârşitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, SOSEAUA KISELEF No. 3.

Deslegările să se trimită în totdeauua pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei şi pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poştă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în lăuntrul ţării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vreai să recomandezi manuscrisul, pentru «recomandare» se plăteşte deosebit 25 bani.

La orice comandă trebue să se trimeată banii ÎNAINTE, altmintrelea nu se trimit exemplarele cerute.

„MINERVA“
INSTITUT DE ARTE GRAFICE ŞI EDITURĂ
B-dul Academiei 3, — Edgar Quinet 4
BUCUREŞTI

A apărut:

TEATRU

DE

I. L. Caragiale

PREŢUL LEI 2.—

De Vânzare la Toate Librăriile

Anul al V-lea · No. 14 · 15 Aprilie 1908

Numărul 20 bani.

„MINERVA“

* INSTITUT DE ARTE GRAFICE ŞI EDITURĂ *

Bd. Academiei, 3 — Str. Edgar-Quinet, 4

BUCUREŞTI

CARŢI POTRIVITE PENTRU TINERIME:

Bălcescu N.: Istoria Românilor	Preţul Lei	1.50
Boureanu E.: Povestiri din copilărie . .	» »	1.50
Creangă Ion: Opere complecte	» »	1.50
Ispirescu P.: Legende şi Basme . . .	» »	1.50
Ispirescu P.: Povestirile unchiaşului sfătos	» »	1.50
Popovici Aurel: Vorbe înţelepte . . .	» »	1.50
Petrescu Petra N.: Ilie Marin	» »	1.50
Urechiă N.: În Bucegi	» »	1.50
Delatismana: 100 Basme	» »	2.50
Genlis: Povestiri morale	» »	1.50
Livescu: Nu se cuvine	» »	1.50
Mera I. T.: Din Lumea basmelor . . .	» »	3.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA“

No. 1. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 2. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 3. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 4. Cântarea României à 0.15
No. 5. Istoria Populară a Literaturii Româneşti. . à 0.15
No. 6. Revoluţia lui Tudor Vladimirescu . . . . à 0.15
No. 7. Perderea Basarabiei à 0.15
No. 8. Unirea Principatelor şi Cuza . . . . . à 0.15
No. 9. Mih. Kogălniceanu à 0.15
No. 10. Vasile Alexandri à 0.15
No. 11. Ştefan-cel-Mare . à 0.15
No. 12—13. Istoria lui Mihai Viteazul . . . . à 0.15
No. 14. Revoluţia lui Horia à 0.15
No. 15. Răpirea Bucovinei à 0.15
No. 16. Cum să ne creştem copiii . . . . . à 0.15
No. 17. Păstrarea sănătăţii à 0.15
No. 18. Ce să citim ? . . à 0.15
No. 19. Zece Maiu. . . à 0.15
No. 20. Răzb. p. Neatârn. à 0.15
No. 21. » » » à 0.15
No. 22. » » » à 0.15
No. 23. Viaţa Mitropolitului V. Costachi . . . . à 0.15
No. 24. Aritmetică. . . à 0.15
No. 25. Femeile în revoluţia din Rusia . . . . . à 0.15

N-rul 14. 15 Aprilie Anul V.

REVISTA PENTRU TINERIMEA ŞCOLARA.

* * * * * CULTURA * * * * *
MORALA, IUBIRE DE NEAM, ŞTIINŢA,
* * * * * MUNCA * * * * *

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECŢIA
D-lui I. MOISIL — Bucureşti

ABONAMENTUL ANUAL:
În România . . . . . Lei 5
Afară de România . . . Coroane 5

POVESTE DE PAŞTE

A fost odată în vremurile vechi un împărat mare şi puternic. Acest împărat a năvălit adese ori cu armatele sale numeroase în ţările vecine, a ars sate şi oraşe, a cucerit ţinuturi şi a luat prinşi sute şi mii de oameni. Pentru ca faptele sale războinice să nu fie uitate niciodată a dat ordin să fie scrise pe stânci de peatră şi pe plăci de bronz. Iar când a văzut că i-se apropie sfârşitul, puternicul împărat a pus să i se ridice un monument mare, zidit din bolovani uriaşi de granit, ca ast-fel pentru veşnicie numele lui să rămână în amintirea omenirii.

Mănăstire.

Şi cu toate acestea numele lui nu mai trăeşte astă-zi, iar dacă din întâmplare se pomeneşte vre-odată de el, inimile noastre nu tresaltă şi faţa noastră nu se luminează. Timpul şi furtunile au dărâmat una după alta pietrele monumentului său şi nu va trece multă vreme şi va cădea şi ultima peatră, ducând cu ea orice amintire despre puternicul şi mândrul împărat.

Şi a mai fost în vremurile bătrâne un om, dar acesta n'a avut armate, n'a vărsat sânge şi n'a ars sau dărâmat nici măcar o casă. El n'a pus să i-se scrie numele în peatră sau în bronz, ci a căutat să-l sape în inimile oamenilor. Celor păcătoşi el le întindea mâna, pe cei nevoiaşi îi ajuta, bolnavilor le aducea mângăiere şi nădejde. Blândeţea şi dragostea lui de oameni a fost atât de mare, încât si pe cei ce l-au răstignit el i-a iertat. El nu şi-a ridicat monumente, ca puternicul împărat şi cu toate acestea în fiecare sat şi în fiecare oras se ridică clădiri măreţe, în cari amintirea lui e sărbătorită cu smerenie şi dragoste de întreagă omenirea.

Şi astă-zi în noaptea Paştelor, mici şi mari, tineri şi bătrâni, bogaţi şi săraci se adună plini de veselie ca în sunetele clepotelor şi la licărirea miilor de lumânări să aducă prinosul dragostei şi mulţumirii lor faţă de Omul-D-zeu, care prin învăţăturile şi exemplul său a făcut ca oamenii să ducă o viaţă mai blândă, mai plăcută, mai fericită.

Vedeţi, puterea binelui e mai mare şi mai veşnică decât toată zarva războaelor de pe lume. Ea atrage pe cei rătăciţi, precum într'o padure întunecoasă te atrage lumina dela casa pădurarului. Nimeni să nu se teamă, căci bunătatea şi blândeţa nu vor peri nici-odată. Vorba blândă şi fapta bună sunt nemuritoare. Ele biruesc totdeauna asupra batjocurii şi asupra dispreţului.

CONST. MOISIL.

Nu se cuvine a vorbi rău de cineva, ori de trecători; a privi cu mirare la oamenii ce ţi se par curioşi.

ÎNGRIJIREA ANIMALELOR DOMESTICE

Erà o vreme când animalele noastre de casă trăiau sălbatice, umblând încoace şi încolo prin munţi, prin văi şi pe câmpii, şi mai sunt încă şi astăzi ţări depărtate, unde se mai găsesc animalele trăind în starea sălbatică, pe când noi le-am domesticit şi le adăpostim în ograda noastră.

Poate că mulţi vor crede că animalele erau pe atunci mai fericite decât azi. Cine crede aşa, este greşit. Este adevărat, că ele puteau să se desfăteze după voie, cutreierând paşunile grase şi alegându-şi locul de trai unde le plăceà; de asemenea nu erau ameninţate de cuţitul măcelarului, nici trudite de muncă grea. Dar în schimb îndurau şi ele alte rele mult mai mari. În timpul iernei, zăpada acoperià păşunile, peste râuri şi bălţoace se întindeà ghiaţa groasă; atunci numai vârfurile tufişurilor şi crăcile uscate era singura lor hrană! Şi animalele sălbatice nu muriau nici ele tocmai de bătrâneţe! Dacă vara păşteà vita în iarba mare şi grasă, erà urmărită de ursul cel năpraznic ce căutà să o sfâşie; dacă se culcà în iarbă să-şi rumege liniştită mâncarea, iată că veniau lupii! Iarna, fiind lipsit de hrană, câte un taur ce sburdà plin de viaţă în timpul verei, cădeà acum la pământ, dehulat de foame, picioarele nu-l mai ţineau şi devenià prada corbilor. Multe din aceste animale se prăpădeau de boală, degerate de frig şi sfârşite de foame. Nu munciau ele ca acum, dar puterea şi-o risipeau fără nici nu-folos, luptându-se între ele şi sfâşiindu-se de cele mai multe ori!

Cu totul altfel este traiul animalelor domestice! Vara în păşuni bine îngrijite, ele pasc şi rumegă fără teamă de fiare sălbatice şi seara când s'au întors în curtea stăpânului, li se mai dă trifoi şi turte de cânepă, in, floarea soarelui şi altele. În timp de furtuni şi vijelii, de vremuri reci, un grajd cald le adăpostcşte şi nu le pasă nimic de vremea rea de afară. Ţăranul are grijă de nutreţul lor variat şi hrănitor. El cultivă pentru ele câmpuri întregi cu lucernă, diferite feluri de trifoi, diferite speţe de păiuş, de firuşor, iarba ovăzului, a orzului, timoftică, mei, sorg; apoi morcovul, sfecla, păstârnacul, dovleacul şi chiar varza; toate astea sunt o hrană plăcută pentru vite. Mai sunt şi multe burueni pentru nutreţul lor: ca chimionul, coada şoarecelui, muştar alb, cicoarea, ghisdeiul, seradela, esparceta, sulfina, diferite feluri de măzăriche şi altele multe. Omul harnic strânge pentru vitele sale nutreţul necesar, şi când afară totul e acoperit cu zăpadă, şi vântul urlă împrejurul caselor, vita are în grajdul ei călduţ ieslea plină de fân bine uscat şi

 păstrat!

Ce e drept că şi vita acuma munceşte, şi în schimbul ostenelei noastre ce o avem cu ea, ea ne dă multe foloase; laptele, untul şi brânza fac parte din hrana noastră de toate zilele; carnea de vacă şi de bou ne întăreşte muşchii, din seul lor facem lumânări şi săpun, din coarnele lor se lucrează piepteni şi sute de lucruri trebuincioase în viaţă; pe pieile lor tăbăcite umblăm; mulţi îşi fac îmbrăcăminte din pielea lor bine lucrată. Şi tobele care chiamă pe războinic la apărarea patriei se fac tot din pielea lor! Din sângele animalelor se prepară o coloare albastră frumoasă. Chiar din gunoiul vitelor, ce îngraşă câmpurile noastre, se pot face multe întrebuinţări. Mulţi dintre ţărani îşi podesc casele cu el; chimistul ştie să facă un parfum, care uneşte în sine parfumul de Colonia şi de Ambra.

Codricei.

Dacă privim vitele păscând sau odihnindu-se, ele ne apar ca nişte ajutoare ale noastre foarte însemnate în economia casnică. Ele au însărcinare a fabrică din iarba verde şi alte buruieni, ce le servesc de hrană, lucruri necesare, ce omul cu toată ştiinţa lui, nu le-ar puteà face. Înţelept a fost omul, că s'a luptat a îmblânzì animalele sălbatice, căci altfel ele s'ar fi stins, precum s'a stins la noi rasa bourului [sau zimbrului, care erà mult mai puternic ca boul ordinar. Dar dacă animalele domesticite dau omului aşa de mari foloase şi contribuesc a ne îndulcì viaţa, dându-ne hrana cea mai sănătoasă, materii diferite pentru îmbrăcăminte şi mii de obiecte folositoare, omul are o mare datorie faţă de ele, datoria de a le trata bine şi de a le îngrijì! Cine nu le îngrijeşte cum trebue, nu merită numele de om!

Omul ar trebuì să împlineàscă această datorie voios, fiindcă din împlinirea datoriei îi isvorăşte şi câştigul său ca o răsplată. Buna îngrijire şi buna tratare a vitelor măreşte puterea lor de producţiune, pe când neîngrijirea le slăbeşte puterea, şi slabă ajunge şi producerea. Câte un ţăran se plânge uneori că îi merge rău de tot cu vitele. Dacă s'ar cercetà mai de aproape de unde vine răul, s'ar vedeà că toată vina e numai a lui: sau că nu hrăneşte vitele la timp şi nu în deajuns, sau că le tratează rău, ori că le cere muncă peste puterile lor, sau că nu e rânduială în grajd, ori alte multe pricini. Şi iată de unde îi vin toate pagubele!

Deci mai întâi *să-ţi hrăneşti vita cu îndestulare şi să-i dai numai ce e bun.* Dacă nu o hrăneşti decât numai atâta ca să nu zbiere de foame, atunci încet-încet ea se va stinge. Vita ca şi omul sufere de

foame, şi este mare păcat să laşi biata vită să sufere! Nu da vitelor niciodată nutreţ stricat şi păzeşte o regulă în darea nutreţului!

Hrăneşte-ţi vitele şi adapă-le la timp! — Aceasta priește mult sănătăţei vitelor, Dacă rabdă mult timp de foame, mănâncă apoi lacom şi sunt neliniştite. Ţăranii nepăsători, argaţii leneşi şi neobservaţi de stăpân, de multe ori nutresc vitele când prea de timpuriu, când prea târziu; când prea mult, când prea puţin; iată deci ce mai prăpădeşte vitele! Măsura şi timpul hotărît le priește. Sarea dată cât trebue, deschide vitelor gustul de mâncare şi înlătură chiar boalele. La nutrire şi adăpare să se observe cea mai mare curăţenie; să nu fie murdare; ieslea, gratia, găleata, nimic în sfârşit: căci vita ar mâncă şi ar beă cu desgust!

Ţineţi grajdul curat şi în bună rânduială! — Aşternutul animalelor trebue primenit regulat şi pus în destul după felul vitelor; gunoiul trebue scos afară vara în toate zilele, căci altfel se strică aerul. E cunoscut de toţi, că un aer bun ajută a avea şi un sânge bun. Şi neprimenirea aerului în grajdurile pline de animale, strică aerul prin răsuflarea lor. Deaceia trebue să se aerisească grajdurile în fiecare zi, dacă voim a avea vite sănătoase!

Ţine o căldură potrivită în grajd! — Căldura năbuşitoare, cum se găseşte câteodată în grajduri şi în staule mai cu seamă, nu e de loc sănătoasă. Dar când vitele sufer de frig, atunci ele mănâncă mai mult, ca să-şi producă singure căldura trebuincioasă trupului lor, ori se hrănesc din grăsimea ce o au. — Să ferim vitele şi de curentul de aer, care le e vătămător!

Brăduleţ.

Ţineţi vitele curate! — În starea naturală, când animalele pot a se curăţi singure, ele se ţin foarte curate; dar când sunt închise şi grămădite multe la un loc, ele nu se pot îngriji şi se încarcă de murdării şi de parasite. Murdăria aceasta turbură activitatea pielei şi insectele chinuesc animalul ziua şi noaptea, din care pricină nu-i poate merge bine. Deaceea vitele trebuesc în toate zilele ţesălate, şterse pe trup cu peria ori c'un şomoiog de paie, nările şi botul şterse cu burete ud, iar copita unsă cu grăsime şi aşternutul primenit. Când animalul e ud de ploaie, freacă-l bine cu o perie şi acoperel! Această grijă îţi va fi răsplătită, având o vită sănătoasă şi voinică. — Obiceiul vechi de a lăsa porcii să zacă cu săptămânile în murdărie, s'a mai părăsit acum pe la ţară. Ţăranul cuminte pricepe că şi porcilor le trebue un ţarc curat,

bine uscat, apoi că trebue să-i spele din când în când, dacă voeşte a-i aveà mai frumoşi, mai graşi, şi cu carnea mai gustoasă!

Tratează vitele cu blândeţe! — Numai aşa devin ele mai blânde, mai supuse la mânat. Unele animale mai deştepte, cum sunt caii, se şi strică prin o purtare grosolană şi capricioasă. Multe din năravurile cailor, de care ei nu se mai pot desbără, vin numai dintr'o tratare greşită. De aceea să nu chinuim animalele şi să nu abuzăm de puterea noastră cu ele.

O fire arţăgoasă aduce mult rău agricultorului. Apoi o aşa purtare e o necinste pentru un om şi adevărat creştin! Acela ce înhamă calul, ori pune vitele la jug fără a fi odihnite, fără a le da nutreţ necesar; care încarcă carele peste măsură, cât nu pot vitele să ducă, acela săvârşeşte un mare păcat. El perde demnitatea sa de om, ajunge însuşi ca o vită şi mai rău, şi merită dispreţul tuturor. In alte ţări sunt anumite legi şi societăţi pentru apărarea animalelor, şi cei ce chinuesc animalele sunt pedepsiţi! Şi ne bucurăm că a început şi la noi.

Ingrijeşte de animalele bolnave!—Cu băgare de seamă şi cu îngrijire se pot înlătură multe boale. Fereşte-te de leacuri băbeşti şi de descântece; mai bine chiamă în grabă un veterinar sau un doctor de vite, dacă vezi că boala s'a ivit în ograda ta. Până să vie veterinarul întrebuinţează unele doctorii ce s'au dovedit că sunt bune. Aşa, să pui sare în hrana vitelor bolnave, să li se dea de băut zeamă de varză ori un amestec de oţet şi sare; să li se dea urluială de orz, de ovăz amestecat cu oţet şi sare, şi altele multe.

Din cele arătate oricine poate vedea, că starea unui agricultor va creşte, dacă vitele lui sunt frumoase şi sănătoase. Cu atât ele vor produce mai mult, cu cât vor fi mai bine îngrijite. Omul leneş şi cel brutal îşi aduce el singur cea mai mare pagubă. Ingrijeşte-ţi dar, omule, bine de vită, spre binele ei, dar mai mult spre binele şi folosul tău!

TOMA DICESCU

Două ghicitori.

Invârteşte crucea ca să iasă un proverb.
Propusă de *Al. Coşbuc.* — Desleg. în n-ru 16.

Problemă cu chibrituri

Să se facă această figură cu 15 chibrite. Să se mişte apoi chibrite astfel ca să ne dea două patrate.
Compusă de *Margareta Cichi.*

ENRIETTA

Pe când erà exilat (1815—1821) la Sfânta Elena, Napoleon Bonaparte eşià foarte deş cu trăsura ori călare ca să se plimbe prin insulă; dar fiindcă nu aveà voie să cutreere decât o mică părticică din ea, îi plăceà să vadă cu deamănuntul tot ce întâlnià în drum, aşa că orice floare, orice frunză, orice petricică de care dà cu ochii întâi i-se părea o lume nouă.

In fiecare zi, după ce dictà secretarului său (căci una din îndeletnicirile lui mai plăcute erà să-şi scrie amintirile vieţei), se apucà să citească, ori să înveţe englezeşte, pe urmă se găteà şi eşià însoţit de generalul Bertrand de Las-Cases ori de generalul Gourgand.

Toate plimbările le făceà prin valea din apropriere şi de câteori se întorceà se opreà totdeauna pe la generalul Bertrand, altă dată se abătea întâi pe la generalul Bertrand şi pe urmă colindà valea, cutreerând locurile de prinprejur şi intrând de multeori prin locuinţele, păcătoase şi sărace, cari se găseau pe acolo.

Drumurile câteodată erau foarte grele, dar cu cât erau mai anevoioase de umblat, cu atât îi plăceau mai mult, căci înfruntând greutăţile, i-se părea că-şi deschide calea spre libertate. Singurul lucru cu care nu se puteà deprinde, erà întâlnirea cu sentinelele engleze, puse foarte dese una de alta, ca să nu-l peardă din ochi.

In plimbările sale obişnuite îşi alesese un loc de odihnă în mijlocul văii.

Intr'o zi plimbându-se printre stâncile cele sălbatice a dat peste o casă săracă. Deschizând poarta, a intrat într'o grădiniţă, semănată toată cu Geranium (ciocul berzei, greghetin), pe cari le udà o fetiţă oacheşe, cu ochi albaştri; frumoşi ca şi ele şi plină de bunătate şi de iubire.

Napoleon a rămas foarte mişcat când a văzut-o şi a întrebat-o:

— Cum te chiamă drăguţă!

— Enrietta, i-a răspuns fetiţa.

— Dar numele de familie?

— Brow.

— Se vede că-ţi plac florile foarte mult?

— Fiindcă ele sunt toată bogăţia mea, domnule!

— Cum sunt toată bogăţia ta?

— In fiecare zi mă duc la oraş cu chite (buchet, struţ) de Geranium şi trăesc din doi sau trei gologani cu cari le vând.

— Dar tatăl-tău şi mama-ta ce fac?

— Vai! N'am părinţi, răspunse fata adânc mişcată.

— Dar rude?

— N'am nici rude, sunt străină de tot în această insulă. Au trecut trei ani de când tata, vechiu sub-ofiţer în armata engleză, şi cu mama luându-mă şi pe mine am plecat cu toţii spre India la nişte rude bogate, cari le aveam acolo şi dela care nădăjduiam ajutor foarte mare. Părinţii mei erau foarte săraci şi numai Dumnezeu ştie cu câtă greutate au strâns bani de drum. Tata însă a murit pe când străbăteam oceanul, iar biata mamă se îmbolnăvise foarte greu, şi când s'a oprit corabia, ca să se mai odihnească în această insulă, ne-au lăsat pe amândouă aici. Mama a zăcut foarte mult şi ca să trăim nu aveam alte mijloace decât floricelele pe cari le culegeam de printre stânci şi le vindeam în oraş.

Prescură.

Intr'o zi m'am întâlnit cu un negustor, tot aşa de bun ca şi d-ta, şi fiindu-i milă de sărăcia noastră, ne-a dat această căsuţă, unde mama se mai vindecase puţin, trăind din venitul acestei grădiniţe.

Acuma însă un an, boala a întors iarăşi şi mama în scurtă vreme a închis ochii, scăpând de suferinţă, după ce m'a sfătuit ca să nu perd curagiul în viaţă. După cum vedeţi domnule, până acuma m'am ţinut de sfatul, care mi-l'a dat!

Sfârşind aceste cuvinte fetiţa isbucni în lacrămi, iar Napoleon foarte înduioşat abiă putù să cuvinteze:

— Copilă nenorocită! Ce-ai greşit tu înaintea lui D-zeu ca să te arunce singură şi fără sprijin în această insulă ticăloasă!

Ce soartă asemănătoare între noi!

Ea ca şi mine nu mai are patrie, nu mai are familie. Ea nu mai are mamă şi eu ..... nu mai am copil!

Şi a oftat Impăratul din fundul sufletului cuprinzându-şi capul în mâni şi vărsând şiroae de lacrămi.

Omul, care perduse fără să-i pese tronul cel mai frumos din lume, plângeà gândidu-se la copilul său. Stăpânindu-şi însă durerea a zis fetei: culege florile cele mai frumoase şi fă-mi o chită mare ca s'o păstrez drept aducere aminte dela întâlnirea noastră.

Enrietta a făcut numai decât şi când Napoleon i-a dat în schimb 5 bucăţi de aur a oftat: Ah, Dumnezeule mare! Domnule, de ce n'ai venit mai de mult, că nu murea biata mamă.

— Lasă copilă, că văd cum te pătimeşti, şi am să viu mai des să te văd.

— Vă mulţumesc, domnule, — răspunse Enrietta roşie de bucurie, privind la banii cari îi dedese Napoleon; — dar vezi, n'o să am atâtea flori pentru bani aşa de mulţi.

— De asta să n'ai nici o grijă, zise Napoleon surîzând şi plecând.

Când s'a întâlnit însă cu tovarăşii lui de plimbare, le-a povestit descoperirea ce făcuse şi nu mai puteà de bucurie că a găsit o fiinţă nenorocită pe care să o mângâie. — Şi după cum aveà obiceiul, ca să poreclească locurile şi pe prieteni săi din insulă, pe Enrietta a botezat-o «Nimfa din Sfânta Elena».

* * *

Trecuse câteva zile de când Napoleon întâlnise pe Enrietta şi într'o dimineaţă, pe când se îmbrăcà, i s'a făcut dor de ea şi a vrut s'o înfăţişeze şi credincioşilor săi prieteni.

Când s'a dus s'o vază, a găsit fetiţa acasă. Ea aflase însă cine este binefăcătorul ei şi era foarte mişcată, nu atât de mult de strălucirea lui trecută, cât mai cu seamă din pricina nenorocirei lui de faţă. Când a sosit nu ştia de bucurie, cum să primească mai bine pe un mosafir atât de strălucit: ba să-i dea smochine, ba flori, ba apă proaspătă şi rece, care isvora chiar din grădinuţa ei; se mira cu ce să-l mulţumească mai mult.

Vedeţi Sire, că vă aşteptam, dar nu ştiam când o să veniţi, căci altminterea aşi fi cheltuit din comoara, care mi-aţi dat-o, ca să vă primesc cu mult mai bine.

Şi eu te-aşi fi certat dacă făceai aşa. Când oi mai veni să-mi dai numai apă rece ca să beau, fiind-că este foarte bună, altminterea să şti că nu mai mă vezi. Ce mă crezi tu pe mine? Sunt soldat vechiu ca şi tată-tău, şi soldaţii n'au după poftă smochine şi apă rece: ţi-o spui eu din păţite.

Calea încurcată sau Drumul robilor.

Din ziua aceea, Napoleon de câte ori se plimba pe acolo, se oprea dinaintea uşei, bea un pahar cu apă rece, primia câte-o chită mare de flori, vorbea câteva cuvinte cu fata, care-i răspundea foarte cu drag şi pe urmă îşi vedea de drum, vorbind cu tovarăşii săi, de bunătatea, de deşteptăciunea şi de creşterea aleasă a tinerei englezoaice.

*

In anul următor Napoleon a căzut bolnav de o boală, care i-a şi pus capăt zilelor sale.

Enrietta multă vreme nu a putut să mai vadă pe binefăcătorul ei. Cu toate acestea se ducea în fie-care zi să întrebe de sănătatea lui şi fiind-că nu putea să dea ochii cu dânsul lăsa chita de floricele în mânile servitorilor, rugându-i cu lacrămi ca să i-o dea şi se întorcea foarte tristă acasă.

Intr'o zi, pe când şedea în grădină, a auzit duruitul unei trăsuri, şi, alergând să vadă cine este, s'a întâlnit în faţă cu Impăratul şi în loc să se bucure s'a întristat foarte mult văzându-i faţa foarte ofilită.

— M'am schimbat foarte mult, nu este aşa scumpa mea fetiţă, i-a zis dânsul încet.

— Da, Sire, dar cred că o să vă îndreptaţi curând.

— Mă îndoesc — răspunse Napoleon dând din cap — cu toate aceste, vezi, am venit să te văd, şi, sprijinindu-se de braţele Marelui Mareşal, s'a coborât din trăsură şi a intrat în colibă.

— Dă-mi un pahar cu apă rece dela izvor ca să sting focul, care mă arde aici, — a zis fetiţei — ducând amândouă mânile la piept.

Fata i-a împlinit numai decât dorinţa, şi Napoleon, după ce a băut apa, par'că s'a mai liniştit.

Mulţumesc! Mulţumesc! Scumpa mea fetiţă, apa asta mi-a mai alinat puţin durerile. Dacă a-şi fi ştiut mai dinainte... Dar acuma este prea târziu, — a adăogat el cu blândeţe ridicând ochii către cer.

— Şti ce? — i-a răspuns Enrietta c'o veselie prefăcută, — sunt prea fericită, că-ţi place apa de aici, o să-ţi aduc în fie-care zi şi o să te vindeci cu ea.

— Nu, scumpa mea copilă! de ce să te mai osteneşti, — de acuma înainte toate sunt în zadar şi presimt că te văd pentru cea din urmă oară, fiind-că vezi tu, zise împăratul punându-şi mâna pe inimă, aici este o durere ascunsă. Dar fiind-că n'o să te mai văd şi fiind-că vreau să-ţi aduci aminte de mine, ia-n spunemi ce dar vrei să-ţi fac înainte de a te părăsi.

— La aceste cuvinte fata nu s'a mai putut stăpâni şi izbucnind în hohot de plâns a căzut la picioarele lui Napoleon, abia îngânând:

— Sire! Binecuvântarea ta!

Napoleon ridicându-se în picioare, a binecuvântat pe Enrietta cu acea vrednicie pe care o dă credinţa sufletelor mari de care Napoleon a dat probe şi în ultimile minute ale vieţei sale, făcându-şi toate datoriile către Dumnezeu ca cel mai bun creştin.

Pe la începutul anului 1821 soarele par'că era mai vesel şi mai strălucitor ca tot-deauna.

Enrietta se ducea plină de bucurie la locuinţa lui Napoleon, la Longwood, fiind-că auzise din ajun că împăratul este mai bine. In mintea ei copilărească credea că Dumnezeu o să facă o minune şi c'o să-l însănătoşească cu apa rece, care i-o ducea în toate zilele dela izvor.

Când a ajuns la Longwood, toată lumea era foarte tristă şi înspăimântată. Atunci i-a dat in gând, că binefăcătorul său e pe moarte şi s'a rugat ca s'o lase să'l vadă, — însă toţi îi spuneau că nu se poate fiind-că împăratul se află foarte rău. Cu toate acestea lacrămile şi durerea ei a înmuiat inimile tuturor şi a lăsat-o să intre la Napoleon.

Era într'un moment solemn. Impăratul se ridicase pe jumătate din patul de durere şi poruncise să-i aducă bustul fiului său, să-i deschidă fereastra despre Franţa, ca să-şi mai arunce odată ochii spre scumpa sa ţară. Pe urmă l'a apucat spasmurile şi a început să aiureze până i-a eşit sufletul... exclamând cuvintele: Franţa!.. Copilul meu!..

La aceste vorbe şi la vederea sa neînsufleţită, bietei fete i-a căzut din mână florile, care i-le adusese şi tremurând de durere a căzut şi dânsa în genunchi lângă patul împăratului. Iar când a vrut să-i sărute mâna, care rămăsese întinsă din pat afară, puterile a părăsit'o, buzele i-a învineţit, capul i s'a plecat, ochii i s'a stins şi a căzut la picioarele patului binefăcătorului său ca să nu se mai deştepte nici-odată.

CĂPITAN EMANOIL PĂRĂEANU.

(După Em. M. de St. Hilaire.)

IMPRESII DIN NOAPTEA ÎNVIEREI

LA MÂNĂSTIREA TISMANA

E noapte. Totul doarme, luminat de licărirea candelelor cereşti. O împrăştietură de fire argintii se coboară încet din bolta senină. Luna albă, împânzeşte valea şi munţii cu o aburească viorie, ca un painjenuş de basme. În natură domneşte o tăcere adâncă. Vântul doar mai trece mângâind ţărâna şi întrerupând tăcerea nopţei.

E o noapte negrăit de dulce, în care şi natura ia parte cu noi, făpturile sale, la bucuria sfântă ce ne-a cuprins sufletul, căci... este «Noaptea Învierei».

Din spre sat, am plecat încet, încet spre mânăstire. Şi

tot gândind la rostul firei, am ajuns fără să ştiu când, la capul dealului, pe care se ridică falnic măreaţa mânăstire. Se zăreà printre crecile copacilor drumurile mânăstirei şi printre ele luna, ce din acest loc sfânt, nu-şi mai puteà urmà, par'că, nesfârşitele ei călătorii. Suflările vântului erau atât de line, încât abia mişcau vârfurile pomilor.

Lumea se aduna mereu, biserica şi curtea erau pline. Clopotele răsună la început mai încet, apoi tot mai tare, până ce sunetele lor se contopesc în melodii triste, şi formează un concert măreţ. Şi mintea şi auzul îţi plutesc atunci, în vârtejul acesta de sunete. Lumea plină de credinţă vine şi se grămădeşte mereu în bisericuţă. Dela icoane se resfrâng raze de lumină tremurătoare şi candelele licăresc parecă cu teamă. Din strană se ridică blând vocea dascălului. Deodată clopotele răsună a doua oară şi mai puternic şi mai măreţ. O mare de sunete se ridică neîncetat din clopotniţă şi pluteşte vibrând mereu, răsună prelungindu-se în orizontul infinit, — iar glasul preotului rosteşte plin de evlavie: «Veniţi de luaţi lumină»! E un moment solemn, momentul acesta. Lumea plină de evlavie, înaintează atunci spre preot, de unde porneşte una câte una licăriri de lumânările ce se răspândesc în toate părţile bisericei, asemenea stelelor ce se ivesc tremurânde pe bolta nesfârşită a cerului. Încet întreg locaşul se umple de lumină. Preotul în haine de sărbătoare, cu evanghelia şi icoana Mântuitorului nostru în mână şi urmat de toţi preoţii, iese în curtea bisericei cântând «Cristos a înviat din morţi».... Fiori de cucernicie cuprind mulţimea, sufletul îmi zboară par'că la cer şi puterea credinţii îmi copleşeşte mintea.

Fierul plugului.

După citirea Evangheliei, când preotul şi mulţimea intră iarăşi în biserică corul cântă «Heruvicul» şi apoi «Îngerul

a strigat». Ecoul bisericei repetă negrăit de frumos aceste melodii măreţe şi pline de tainică armonie. Lumânări multe şi licăriri de credinţă porniau din ochii fiecăruia dintre noi pentru a le închina la picioarele Fecioarei şi a Fiului Isus. Pironită de o putere sfântă, am stat până la sfârşitul cântului. Şi când am pornit spre casă erau atâtea lumini în juru-mi încât păreà ca un al doilea cer cu stelele lui se oglindeşte pe valea mânăstirei.

* * *

Zorile încep să se arate la hotarul dimineţii. Suflarea vântului are un sunet armonios ce răspândeşte în aer acorduri, cari seamănă că se îngână cu ultimele vibraţiuni ale clopotelor mânăstireşti. Stelele se ascund tot mai sus, lăsând loc făşiilor de lumină ce se întind pe bolta cerească. Încet, încet, soarele prinde a se ivì şi mintea-mi începe a se desmetici din vraja ei, vrajă negrăit de dulce...

Ziua învierei a sosit !

ŞTEFANIA MILOŞESCU.

OUĂLE DE PASCI

Natura s'a redeşteptat din somnul ei de iarnă, primăvară mult dorită a sosit şi cu dânsa veselia între oameni, pe câmpii, în păduri...

Totul reînviază, totul începe o nouă viaţă. Eată că au sosit şi Sfintele Sărbători ale pascilor, serbarea învierei Mântuitorului nostru, a vieţei noaue. Cu «Christos a înviat» să salută creştinii, şi cu «Adevărat a înviaţ» răspund, ca să întărească adevărurile credinţii creştineşti.

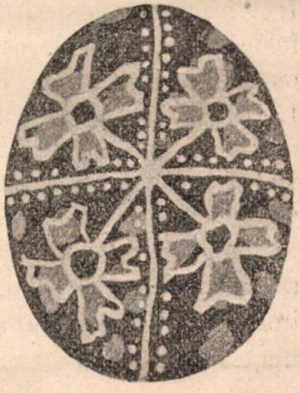

Floarea paştilor.

Multe obiceiuri frumoase însoţesc sărbătorile Sf. Pasci şi cel mai frumos este obiceiul ouălor roşi sau a celor încondeiate. Acest obicei este însă foarte vechiu şi chiar înainte de introducerea creştinizmului se făceau, la unele popoare, sacrificii de ouă în onoarea zeilor, cari reprezentau primăvara.

La noi Românii acest obicei este cu atât mai frumos căci nu numai să înroşesc ouăle, ci bătrânele măiestre desemnează cu deosebită artă figuri din cele mai frumoase, în mai multe colori, foarte bine potrivite, ceeace dovedeşte gustul artistic al ţărăncei române. Ear băeţii increstează cu briceagul ouăle şi le dau spre amintire celor iubiţi lor.

Şi spre dovadă că aşa este, reproducem aici câteva oauă din «Muzeul de etnografie[1]) şi artă românească» din Bucureşti, în care sunt adunate tot felul de lucruri eşite din mâna poporului nostru şi este vrednic de văzut de oricare Român.

Dar prin alte ţări lumea nu se mulţumeşte numai cu astfel de ouă, ci fac şi ouă din zahăr, din ciocoladă... chiar din sticlă ori porcelau, ca să dea drept dar de sărbătorile sf. paşti.

In Englitera şi America se lucrează ouă în pictură foarte artistice, cari se vând cu preţuri foarte mari, câte 400—1000 de lei unul, sau se fac şi alte feluri de ouă s. es. de ciocoladă, cari ascund obiecte preţioase.

Astfel un ou făcut în fabrica Bossard din Londra, în anul 1902, pentru logodnica unui mare bogătaş de diamante din Africa de sud, avea o valoare de 15.000 lei. Adevărul este că deşi era de ciocolată dar era de vr'o 2 metri înălţime, iar grosimea coajii era de vr'o 20 de centimetri. Fireşte că înlăuntrul unui ou aşa de uriaş se găseau feldefel de prăjituri precum şi multe daruri scumpe potrivite de nuntă şi acuma vom pricepe de ce valoarea lui era aşa de mare.

Dar obiceiul de a picta ouăle se găseşte şi la popoarele arabice din Africa de nord şi chiar la Japonezi. Astfel în Sudan se pictează ouăle de struţ sau se gravează pe dânsele învăţături din Coran, cari sunt ornamentate cu feldefel de desemne în stil arab.

In Egipt se pictează scene din ţinutul Nilului, sau vechile piramide. In America de sud (Argentinia) ouăle se încrestează, se gravează, cu feldefel de figuri de oameni şi cu ornamente. Chiar Japonezii pictează ouăle representând pe dânsele mai aleş flori şi pasări în diferite colori. La noi, Românii, figurile de pe ouă îşi au numirile lor, astfel găsim: Steaua, Crucea, Mănăstirea, Prescura, Razele, Soarele, Ferul plugului, Roata carului, Calea rătăcită sau drumul robilor, Lanţul, Frâul calului, Greblă, Codru, Codricei. De multe ori se desemnează figuri cu numiri de animale precum: gaie, pui de barză, colţul porcului, laba gâştii, şarpele, pielea şarpelui, broască, melc, coropişniţă, puricel, păianjen, lipitoare. Nici plantele şi florile nu lipsesc, aşa găsim: floarea paştilor, nu mă uita, floarea tronului, foaia căpşunii, foaia liliacului, măzăriche,

[1]) Etnografie este ştiinţa care se ocupă cu toate lucrările ce face poporul.

foaie de arţar, foaie de salce, frunză de stejar, brad şi brăduleţ, cireasa şi multe altele.

Vedeţi deci ce comoară bogată are poporul nostru. Inchipuirea înflăcărată şi simţul artistic sunt deci foarte dezvoltate la ţăranul român şi multe învăţăminte putem luà şi în această privinţă dela dânsul. Ne-am bucurà dacă această artă ar găsì mulţi imitatori şi între cititorii noştri, dacă s'ar obicinui cu încondeiarea şi cu încrestarea de ouă cel puţin de sf. sărbători ale Paştilor, şi dacă pictarea ar deveni şi la noi un obicei mai răspândit.

Salutăm şi noi pe cititorii noştrii de sfintele sărbători zicându-le: «*Christos a înviat!*».

CORABIA FERMECATA

Şi-aşa măi, feţii mei, vi s'a făcut dor de poveşti. ha?... «Spune-ne, spune-ne!... Ia, mi-aţi ros cele urechi, zor, să vă înşir la poveşti, toată ziua şi seara târziu până'n noapte. Hai, căscaţi gurile, ascuţiţi-vă urechile şi ţineţi-vă firile, că-i lucru groaznic, nu şagă.

Tatăl meu aveà o prăvălioară în oraşul Balzora. Erà, cum să vă spui, nici tocmai bogat, nici chiar sărac lipit pământului; ci om din cei ce nu prea să'ncumetà în toate, că tare-i mai erà frică să nu-şi piarză bucăţica de avere, ce şi-o agonisise cu chiu cu vai. Mă crescù bine-rău, cum dădù Dumnezeu, şi mă ţineà de scurt, că vreà să-i fiu la îndemână în treburile neguţătoriei. Şi când mă săltai flăcău ca la optsprezece ani, tata se hotărâ să se-avânte în negoţ pe mare, şi ce-o vreà Dumnezeu, aceia să fie. Dar, par'că-l păşteà năpastea, căci în o fărâmă de vreme, pierdù o mie de galbeni. Auziţi voi? o mie de galbeni să-i înghiţă marea iac'aşa de giaba; şi bietul tată-meu murì de inimă rea. Iar eu, după câteva săptămâni, aflai că corabia tătăni-meu, încărcată până'n vârf, bătută de furtuni, de ploi şi valuri cât muntele, se-afundase'n mare. Eu, tânăr,dar totuşi nu-mi pierdui capul; curajul meu erà mai puternic decât

nenorocirea ce mă isbise. Fără să-mi bat capul cu gânduri de cele grele, adun ce mai brumă de avere rămăsese după urma tatii, prefac totu'n galbeni şi mă hotărâi s'o iau prin lumea largă, că de, poate mi-o eşi norocul din vre-o parte, întovărăşit de un servitor credincios, îmbătrânit în casa noastră şi care în ruptul capului nu vroià să se despartă de mine şi de soarta mea.

Coropişniţă.

Intr'o bună dimineaţă, pornim din portul dela Balzora, mânaţi de un vânt prielnic. Corabia pe care mă suisem eu şi cu servitorul meu, se'ndreptà spre India. Şi'n răstimp de cinsprezece zile de-arândul, corabia noastră lunecà uşor-uşor pe luciul mişcător al mării, de-ţi erà mai mare dragul să stai şi să priveşti, când, căpitanul ne vestì, aşa pe neaşteptate, că'n curând vom ave de furcă cu o furtună. Mă uitai la faţa lui şi ce întunecată arătà! Pe semne el nu prea cunoşteà făşia de apă bună de plutit, în care să'nmâne corabia, şi aici, mai în linişte, să întâmpine furtuna. Poruncì de-ocamdată să se strângă toate pânzele corăbiei, şi acum înaintam încet, în largul necuprins al mării. Amurgul se cerneà din sus, din înnălţimele cerului şi pe nesimţite ne'nvelì o noapte blândă, luminoasă, cu mii de stele, ca nişte picuri aprinşi de soare.

Căpitanului i se părea că se înşelase de sosirea furtunii. Intr'o clipită, răsărì în faţa noastră o corabie, pe care noi n'o zărisem pân'acum. Ţipete sălbatice, răcnete desnădăjduite izbucniră pe coverta corăbiei, şi se risipiră jalnic în noapte... In momentul acela se întâmplase să fiu şi eu pe covertă, căci cine s'ar fi aşteptat la o furtună pe o aşa vreme luminoasă? Văzui pe căpitan, ce erà aproape de mine, galben, ca izbit de moarte. «Corabia mea-i pierdută», strigă el, «o să ne'nghiţă moartea!» Stam gata să-l întreb

de rostul acestei strigări ciudate, când deodată, marinarii se năpustiră afară, ţipând şi urlând ca săriţi din minţi: «Aţi văzut-o? Chiar acù ni s'a arătat!..».

Căpitanul porunci să se citească imnuri de mângâiere din sfânta carte a Coranului, şi merse el însuşi la cârmă.

Dar zadarnic! Marea clocoteà în răsuflete uriaşe, furtuna bubuià frământând valurile ce se ridicau, crăpau deschizând prăpăstii şi se'nchegau într'o fâşie înaltă cât o casă, cât un munte... După un răstimp de un ceas, corabia pocni şi rămase o clipă locului. Lăsarăm luntrile la apă, şi cât ce se urcară cei din urmă marinari, corabia începù să se cufunde, încet, încet şi nu mult în urmă, apele se împreunară deasupra ei...

Brăduleţ.

Şi iacă aşa, rămăsei gol ca un cerşetor în mijlocul mărilor. Dar văierăturile nu se mai sfârşiau. Furtuna vâjià îndrăcită şi se jucà cu luntrile ca cu găoacile; gata-gata să ne prăbuşească în prăpăstiile ameţitoare ale valurilor căscate. Ce erà de făcut? Ne legarăm ţapăn unu de altul, eu şi cu servitorul meu, şi ne jurarăm să nu ne despărţim până la moarte. In sfârşit dete Dumnezeu, de începù să se lumineze.

Lumina palidă, tainică a zorilor, se'mprăştie în cuprinsurile nemărginite. Intr'o clipă un vârtej furtunos se repezì în barca noastră şi-o răsturnă. Cei trei-patru oameni ce erau în ea, pieriră din zarea ochilor mei. Prăbuşirea mă ameţise; şi când mă desmeticii, mă găsii în braţele bătrânului şi credinciosului meu servitor.

Pasămi-te, el nu-şi pierdù cumpătul ca mine, şi cu multă greutate reuşì s'apuce barca şi să se târască'n ea; iar pe mine, fiind legat de el, mă trase înăuntru. Furtuna se potolì. Din corabia noastră nu mai rămăsese nimic, însă, spre marea noastră mirare, zărirăm nu tocmai departe de

noi, o altă corabie, spre care ne mânau valurile. Când ne apropiarăm de ea, ca la o aruncătură de piatră, recunoscui îndată, că corabia aceasta erà chiar aceea, ce ni se arătase în noaptea trecută, şi care băgase în sperieţi pe căpitan. O spaimă nebună mă cuprinse, când ne mai apropiarăm de ea. Cuvintele căpitanului, cari se adeverise în mod atât de întristător, înfăţişarea pustie a corabii, strigătele noastre desperate ca să ni se răspunză, toate acestea îmi strânseră inima, pierdut, mort de spaimă. Şi când am văzut că nu-i scăpare, mintea ni se înnălţă la Dumnezeu, şi călduros îl rugarăm să ne isbăviască şi acum ca şi întâia oară.

De botul corăbii atârnà o funie lungă şi groasă. Cu mâni cu picioare, lopătam împingând luntrea într'acolo că doar, doar am apuca-o. In sfârşit, am izbutit. Şi când simţii funia noduroasă în mâni, răcnii odată din toate baerile grumazului, dar de giaba. Vocea mea se topì în depărtările mării, căci pe bordul corăbii nimeni nu se arătă. Atunci, apuc eu înainte ca mai tânăr şi moşneagul după mine, şi încet încet, ne căţărăm pe funie, şi în curând iatăne sus. Dar... ce urgie! Ce privelişte se arătà ochilor mei! Când mi-aduc aminte, începe să-mi svâcnească inima, ca atunci când m'am urcat pe coverta corabiei. Ascultaţi: jos, o baltă de sânge, douăzeci sau treizeci de cadavre, în haine turceşti, erau întinse pe podeală, de catargul de mijloc sta ţintuit un om, îmbrăcat în haine scumpe, cu sabià în mână, a cărui faţă erà moartă şi schimonosită, şi prin fruntea căruia străbătea un cuiu mare care-l fixa de catarg. El erà mort. De frică, mi se împleticeau picioarele, nu îndrăzneam să respir. In umă, sosi şi bătrânul. Rămase ca trăznit, la vederea priveliştei, căci nu erà o tresărire de viaţă, ci moarte rece şi apăsătoare. După ce înălţarăm câte-va rugi de pază către Dumnezeu, ne-am adunat curagiul ce ne mai rămase, şi păşirăm înainte. La fie ce pas, cătam sfios de jurîmprejurul nostru să descoperim ceva nou, ceva mai

groaznic. Dar totul rămase aşa cum erà. Cât vedeai cu ochii, nici pic de viaţă, afară de noi doi şi nenumăratele vieţuitoare din lumea de sub valurile înfuriate. De frică, nici o şoaptă n'am grăit, căci căpitanul cel pironit de catarg, şi-ar fi putut întoarce spre noi, ochii lui încremeniţi, sau vre-unul din cei omorâţi de şi-ar fi ridicat capul, atunci? Muriam d'an picioare.

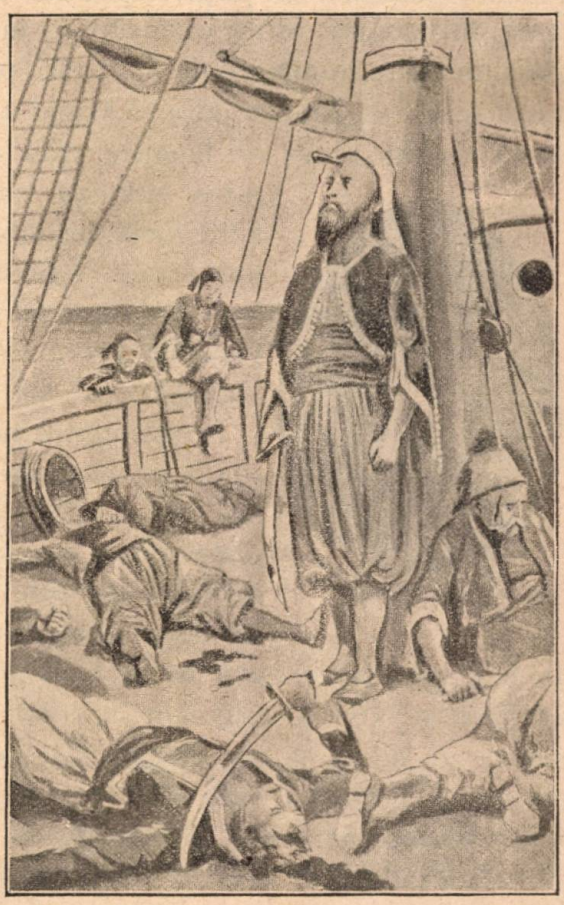

Un cui mare îl fixa de catarg.

In sfârşit, ajungem la o scară, care îndruma jos, spre camerile corăbiei. Fără să vrem, ne-am oprit aici, ne-am uitat fricos de jur împrejur căci nici unul din noi, nu îndrăznia să-şi spună gândurile.

«O stăpâne», zise după un răstimp credinciosul meu servitor, «aici s'a petrecut ceva înspăimântător. Dacă şi-'n încăperile de jos, va fi tot aşa, apoi aş vrea mai bine să ne lăsăm în voia valurilor, singuri în luntrea noastră, decât să mai stăm aici, în mijlocul acestor morţi». Şi eu cugetam la fel; cu inima în dinţi, şi cu sufletul în aşteptare, ne scoborâm. Linişte adâncă stăpânea în tot cuprinsul camerilor,

şi numai paşii noştri răsunau sec pe scară. Indată am ajuns la uşa unei cabine. 'Mi întinsei urechia pe netezişul uşii, şi ascultam: nu se auzea nimic. O deschisei. Camera ţi se arăta în neorânduială: haine scumpe, arme aurite, fel de fel de vase, stau claie peste grămadă. Nimic în regulă. Pe semne, aici au fost, benchetuind, dacă nu toţi oamenii corăbiei, cel puţin căpitanul. Păşim înainte, din cameră în cameră, dintr'o încăpere într'alta; peste tot am găsit depozite minunate de mătăsuri, pietre preţioase, zahăr, merinde alese şi multe alte. Văzând aceste toate, cât pe-aci să-mi ies din minţi de bucurie, căci nimeni nu era în corabie credeam eu, şi toate aceste vor fi ale mele; însă Ibrahim, servitorul meu, îmi atrase luarea aminte, că suntem încă foarte departe de ţărm, şi că nu vom putea singuri s'ajungem până'acolo, fără ajutorul mai multor oameni.

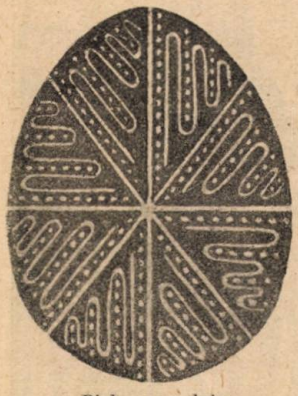

Pielea şarpelui.

Deocamdată, ne desfătarăm în belşugul de mâncări şi băuturi ce ne căzuse în mâni, aşa pe neaşteptate, şi după aceea, ne suirăm iarăşi pe puntea corăbiei. Dar din nou ne cuprinse frica, în faţa cadavrelor. Ce era de făcut? Trebuia pentru liniştea noastră, să ne scăpăm de aceste sperieciuni. «Să le aruncăm în mare» zice Ibrahim. «In mare» zic şi eu, şi ne apucăm de lucru. Dar credeţi c'am putut? căci nu era chip să-i urneşti din loc. Trebuia să desprindem scândurile, şi fără multă vorbă, începem. Intâi cu căpitanul. Dar unde era chip să-l descopcii de catarg?... Dar nici sabia măcar nu puteam să i-o zmuncim din mâni. Descurajarea ne cuprinse. Ziua întreagă stam îngânduraţi, blestemându-ne soarta. In curând înoptă. Lăsai pe Ibrahim să se culce, iară eu rămăsei singur pe covertă să veghez toată noaptea şi să născocesc chip de scăpare.

Luna eşi pe furiş dintr'un nor, şi împrăştie lumina ei

argintie, în nemărginirile cereşti. Nămeţi de nori alb-lânoşi, scăldaţi în lumina blândă a înserării, plutiau leneş, fără scop, în largul văzduhului încremenit...

Mă uitai la stele, şi socotii că ceasul se făcù unsprezece. Şi-n clipele acele,—ce bine mi-aduc aminte!—simţiam cum, fără voia mea, un somn greoiu, căruia nu mă puteam împotrivì, mă cotropeà uşor,—uşor, îmi îngreuia capul, îmi închideà pleoapele, îmi împânjeneà ochii; şi numai atât mai ştiu, că dintr'odată, mă prăbuşii după un butoiu ce se găseà din întâmplare pe covertă. Ce zic somn? Erà mai degrabă o ameţire, căci deslușiam bine plescăitul valurilor ce se fărămau de laturile corăbiei, vântrelele scârţâind şi pârâind. Intr'o vreme, mi se păreà că aud glasuri şi paşi de oameni ce forfoteau pe covertă. Cercai să mă ridic, să privesc într'acolo. Insă o putere tainică, nevăzută, neînţeleasă îmi înţepeneà mădularele, îmi înlemneà pleoapele peste ochi. Glasurile se făceau din ce în ce mai lămurite, şi-mi păreà că toţi oamenii corăbiei înviase, şi mişunau de colo până colo. Când şi când, credeam că aud, vocea răsunătoare a căpitanului, împărţind porunci; apoi frânghii, pânze lăsându-se şi coborându-se; zăngănit de lanţuri. Pe nesimţite, conştiinţa îmi slăbeà, se mistuià, piereà în întunerecul unui somn, care năvăleà năprasnic peste mine; şi, slab de tot, ca prin vis, mai deslușiam zăngănit de arme. Şi-atât...

(Va urma). G. MĂLIN.

BOERUL ŞI FIERARUL

In apropierea castelului unui boer bogat, locuià un fierar sărac, dar cinstit. El lucrà cu multă sârguinţă de dimineaţă şi până seara târziu. Fiindcă în acelaş sat se aflau mai mulţi fierari, el nu puteà câştigà, cu toată stăruinţa lui, mai mult decât ceeace îi erà trebuincios pentru trai. Boerul, vecinul său, aveà un băiat bun şi pururea vesel. Acesta

veneà de multe ori la bordeiul fierarului ca să privească cum lucrează şi simţeà o deosebită plăcere la vederea schinteelor strălucitoare, ce săreau în toate părţile. «Nu vrei să încerci şi d-ta»—îl întrebă într'o zi fierarul,—» dacă poţi să faci un cui. De stricat nu-ţi va strică, căci un proverb zice: «Meşteşugul e brăţară de aur». Tânărul boer întâi zâmbì apoi luând ciocanul şi fierul începù să-l bată. O mândrie neînţeleasă îl îndemnă să isprăvească lucrul început şi peste puţin timp putù să-şi admire lucrul terminat. Fierarul, deşi pierduse câtăva vreme pentru a-i arăta, cum să lucreze, totuşi simţì o mare bucurie, văzând că tânărul boer a putut să isprăvească bine un cui.

Nu mult după aceasta murì bătrânul boer şi fiul luă în stăpânire moşiile şi bogăţiile rămase. Pe neaşteptate începură răsmiriţe în ţară şi tânărul boer se văzù nevoit să-şi părăsească ţara cât se putù de repede şi pe ascuns. Puţinii bani, pe care îi luase cu dânsul în ţara vecină se isprăvise şi el nu mai ştia cu ce să-şi întreţie viaţa. Soarta îl aduse să poposească într'un sat. Într'o seară pe când se plimbà pe uliţă, auzì lovituri de ciocan într'o fierărie din apropiere. El nu se putù opri să nu intre şi numai decât puse lucrătorului următoarea întrebare: «Aveţi mult de lucru, bunule meşter?»—«Mai mult decât pot biruì»,—răspunse acela—«căci din toate părţile primesc comenzi pentru războiu». «Nu aveţi ucenici», îl întrebă boerul. «Nu se pot găsi», răspunse meşterul printre ciocănituri. Aceasta fu de ajuns pentru a hotărâ pe boer să intre în serviciul lui.

«Ce ştiu eu este puţin», zise el fierarului, «dar silinţa mea va întrece nepriceperea». Fierarul îl lăsă să facă o încercare şi rămase destul de mulţumit. În scurt timp ştiù să-şi atragă iubirea şi încrederea stăpânului său. Din leafa sa puteà să pue ceva la oparte. Pentrucă îi erà destul de bine, boerul stătù mai mult timp acolo şi petrecù zile fericite în onesta familie a fierarului. După încetarea revoluţiei el fù rechemat în ţară, ca să i se înapoeze toat

moşiile şi bunurile. De abia acum îşi spuse fierarului numele şi starea lui si-i arătă dorinţa de a-i trimite ceva spre aducere aminte de zilele bune petrecute împreună. Dar mai mult dorea boerul să răsplătească pe fierarul din satul său, pentru iubirea de meşteşug ce-i arătase.

Când ajunse acasă ce să vadă? In locul bordeiului fierarului se află o casă mare, lângă care eră o fierărie în care lucrau o mulţime de ucenici. În uşa fierăriei şedeă bătrânul meşter şi se uită cum se încărcă un car cu fier. Prima salutare adresată boerului fu: «Meşteşugul e brăţară de aur!».

(După H. Bone). ELENA N. OANCEA.

DESLEGARI

Ghicitoarea bătrânească de pe pag. 286 este: *Pivniţa*. Au deslegat bine: Din *Brăila:* Nic. Anuşca. *Bucovăţ* (Dolj): Gr. Demetrescu. *Bucureşti*: Margareta Negoescu, Zoe Schuster, Alexandrina Sisman, Alexandrina Stavrescu, Jenny Urziceanu, eleve ale Institutului Sf. Maria. Teodoraş G. Aurelian, Z. Murgulescu, D. I. Protopopescu-Pake, Filip Popescu, Sălcescu M. Gh. Steopoe D. Alex., elevi de liceu. Leonida Maller & Adler, gimn. evreesc. *Caracal:* Cunescu P. Mihail, Popescu A. Mih., Predeţeanu G. Ef., Ronea G. P. elevi gimn. *Craiova*: L. Vasilescu. *Năsăud* (Transilvania): Lucia Pletos, E. S. *Piatra-Neamţ*: E. H. Dimitriu, August I. Filip. *Ploeşti:* Adrian I. Popescu, Velicu Radu, Bebe şi Valentin Sava, Colega. *Botoşani* C. V. Oescu.

Din numerile $\frac{111}{777}$ de pe pag. 286. să şterg un 1, trei 7 şi un 9. Adunând $\frac{999}{}$ doi 1 şi doi 9 dau *20*.

Au trimis deslegări bune: Din *Boureni*: N. I. Dumitraşcu şi Floarea I. Dumitraşcu. *Bucureşti*: Ecaterina Delateişani, Margareta Negoescu, Zoe Schuster, Alexandrina Stavrescu, eleve Instit. Sf. Maria. Ioan Atanasiu, Ion C. Dinu, Vict. N. Dumitrescu, C. Th. Grigore, Filip Popescu. Sălcescu M. G. *Caracal:* Cunescu P. M., Mihail A. Popescu, Predeţeanu G. Ef., Ricman N. I. Ronea G. P. *Fălticeni*: T. Alexandrescu, V. Sadoveanu, D. Oescu. *Iaşi*: Grosu Eman., Zăhărescu Gh., A. Şvarţ. *Năsăud*: Lucia Pletos, Marius Hăngănuţ. *Pazarlia*: Ionel Georgescu

Gh. C. Mocanu. *Piatra-Neamţ*: Em. H. Dimitriu. *Ploeşti*: M. Brezis, Gh. Iosifescu, Romul Kranz, I. Ştainer. *Rădăuţi* (Bucovina): I. Bucevschi, gimn.

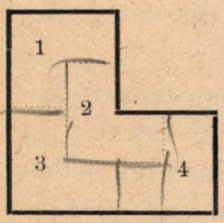

Grădina de pe pag. 287 s'a împărţit în părţi egale între cei 4 fii după cum se vede în figură:

Au împărţit bine următorii: *Din Bucuresti*: Irina şi Margareta Cichi, Ecaterina Delateişani, Margareta Negoescu, Alexandrina Stavrescu — eleve Inst. Sf. Maria. Ioan Atanasiu, Victor N. Dumitrescu, Filip Popescu, D. I. Protopopescu-Pake, Leonida Maller & Adler. *Brăila*: Virgil St. Ionescu. *Câmpina*: Marioara şi Florica Mihăilescu. *Fălticeni:* V. Sadoveanu, T. Alexandrescu, D. Oescu. *Năsăud*: Lucia Pletos. *Ploeşti*; M. Brezis, G. Iosifescu, Adrian Popescu, Aurică Tiberiu Sava, R. Velicu, Colega. *Rădăuţi*: I. Bucevschi.

* * *

Din 15 chibrite, de la pag. 287, sau făcut cinci pătraţi. Sau luat trei chibrite şi au rămas trei pătraţi, după cum e în figură:

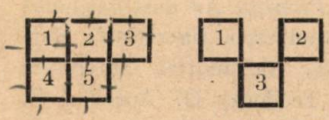

Au resolvat bine: *Boureni*: N. I. şi Floarea Dumitraşcu. *Bucureşti*: Irina şi Margareta Cichi, Ecaterina Delateişani, Margareta Negoescu, Alexandrina Stavrescu, Marietta Oancea Zoe Schuster, Jenny Urziceanu—Institutul Sf. Maria. Ioan Atanasiu. Vict. N. Dumitrescu Filip Popescu, D. I. Protopopescu-Pake. Sălcescu M. Gh. Steopoe D. Alex. *Caracal*: Cunescu P. Mih. Paladian V. Gr., Predeţeanu G. Ef. *Câmpina:* Marioara şi Florica Mihailescu. *Fălticeni:* V. Sadoveanu, T. Alexandrescu, D. Oescu. *Galaţi:* Pavel Pappadopol. *Haţeg* (Transilvania): Leonel Parasca. *Năsăud:* Lucia Pletos, Marius Hăngănuţ. *Piatra-Neamţ:* Em. H. Dumitriu. *Ploeşti*: M. Brezis, Gh. Iosifescu, R. Kranz, I. G. Ştainer, Aurel Sava, Colega. *Turnu-Severin:* Barbu C. Sergescu.

Sarada de pe pag. 287 este: *Corn-el.*

Au ghicit: *Bucureşti*: Ion C. Dinu. *Caracal:* Atanasiu Dumitru, I. G. Popescu, Cunescu P. M., Paladian V. Grig. Predeţeanu G. Ef. *Fălticeni*: V. Sadoveanu, T. Alexandrescu, D. Oescu. *Năsăud:* Marius Hăngănuţ, E. S. *Ploeşti:* Valentin Sava. *Piatra N.* B. I. Negru.

POŞTA REDACŢII

Cineva a trimis bune deslegări la toate cele publicate în No. 12, fără a se iscăli.

Continuarea articolului: *Dedal şi Icar* va urma în No. 15.

La Redacţia «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complecte şi legate, anii II, III şi IV, fiecare cu preţul de Lei 4.

Direcţiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toţi iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară şi pe înţelesul tuturor.

Tot ce priveşte abonamentele, expediţia, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», Bucureşti, Bulevardul Academiei No. 3. Ce priveşte redacţia, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, Bucureşti, Şoseaua Kiselef No. 3.

Tinerilor! Răspândiţi revista voastră cât puteţi mai mult!

Păstraţi numerile spre a le lega la sfârşitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, SOSEAUA KISELEF No. 3.

Deslegările să se trimită în totdeauua pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei şi pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poştă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în lăuntrul ţării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vreai să recomandezi manuscrisul, pentru «recomandare» se plăteşte deosebit 25 bani.

La orice comandă trebue să se trimeată banii ÎNAINTE, altmintrelea nu se trimit exemplarele cerute.

„MINERVA“
INSTITUT DE ARTE GRAFICE ŞI EDITURĂ
B-dul Academiei 3, — Edgar Quinet 4
BUCUREŞTI

×

A apărut:

TEATRU

DE

I. L. Caragiale

PREŢUL LEI 2.—

De Vânzare la Toate Librăriile

Anul al V-lea No. 21 1 August 1908

Numărul 20 bani.

„MINERVA“

* INSTITUT DE ARTE GRAFICE ŞI EDITURĂ

Bd. Academiei, 3 — Str. Edgar-Quinet, 4

BUCUREŞTI

CARŢI POTRIVITE PENTRU TINERIME:

Bălcescu N.: Istoria Românilor	Preţul Lei	1.50
Boureanu E.: Povestiri din copilărie . .	» »	1.50
Creangă Ion: Opere complecte	» »	1.50
Ispirescu P.: Legende şi Basme . . .	» »	1.50
Ispirescu P.: Povestirile unchiaşului sfătos	» »	1.50
Popovici Aurel: Vorbe înţelepte . . .	» »	1.50
Petrescu Petra N.: Ilie Marin	» »	1.50
Urechiă N.: În Bucegi	» »	1.50
Delatismana: 100 Basme	» »	2.50
Genlis: Povestiri morale	» »	1.50
Livescu: Nu se cuvine	» »	1.50
Mera I. T.: Din Lumea basmelor . . .	» »	3.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA“

No. 1. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 2. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 3. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 4. Cântarea României à 0.15
No. 5. Istoria Populară a Literaturii Româneşti. . à 0.15
No. 6. Revoluţia lui Tudor Vladimirescu . . . . à 0.15
No. 7. Perderea Basarabiei à 0.15
No. 8. Unirea Principatelor şi Cuza . . . . . à 0.15
No. 9. Mih. Kogălniceanu à 0.15
No. 10. Vasile Alexandri à 0.15
No. 11. Ştefan-cel-Mare . à 0.15
No. 12—13. Istoria lui Mihai Viteazul . . . . à 0.15
No. 14. Revoluţia lui Horia à 0.15
No. 15. Răpirea Bucovinei à 0.15
No. 16. Cum să ne creştem copiii . . . . . à 0.15
No. 17. Păstrarea sănătăţii à 0.15
No. 18. Ce să citim? . . à 0.15
No. 19. Zece Maiu. . . à 0.15
No. 20. Răzb. p. Neatârn. à 0.15
No. 21. » » » à 0.15
No. 22. » » » à 0.15
No. 23. Viaţa Mitropolitului V. Costachi . . . . à 0.15
No. 24. Aritmetică . . . à 0.15
No. 25. Femeile în revoluţia din Rusia . . . . . à 0.15

N-rul 21. 1 August Anul V.

REVISTA PENTRU TINERIMEA ŞCOLARA.

* * * * * CULTURA * * * * *
MORALA, IUBIRE DE NEAM, ŞTIINŢA,
* * * * * MUNCA * * * * *

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECŢIA
D-lui I. MOISIL. — Bucureşti

ABONAMENTUL ANUAL:
În România . . . . . Lei 5
Afară de România . . . Coroane 5

FLOAREA SOARELUI

Slugile Soarelui sunt razele lui. Către unul din aceştia zise el odată:

«Raze frumoase şi aurii, luciţi peste dealuri şi peste văi, ici sărutaţi ghiaţa, dincolo zăpada, ca să dispară şi să văd în curând fel de fel de flori. După aceea, luciţi peste l curile azurii, unde cresc nuferii frumoşi, şi pe marea întinsă arătaţi armatei puternice pe unde să meargă corăbiile. Alungaţi de pe pământ noaptea şi luminaţi pretutindenea cu splendoare».

Cu maiestate şi vesele împliniră razele porunca Soarelui. A chiema florile la viaţă, este meseria lor cea mai plăcută, ele le zâmbesc încântate de bucurie, când răsare una după alta, una tot mai frumos gătită ca ceealaltă, şi apoi ţinete la salutări şi închinăciuni, cât e ziua de mare până înserează.

Atunci însă le zice Soarele:

— «Acum e destul, ridicați-vă încet iarăși în ceriu, razelor; urmați-mă,—adause șoptind—trebue să vină noaptea».

— «Rămâi la mine, rază de soare auriu», zise rosa, pe care o sărutase ziua întreagă, până se făcuse roșie ca focul, «ascunde-ți lumina în frunzele mele dese; puternicul Soare, de bună seamă, n'o să simtă, că lipsești. Dimineața când el va străluci de nou, te vei amesteca cu tovarășii tăi și el nu va mai afla nimic».

Dar rosa, ce știa ea de înțelepciunea Soarelui, ea flecăria așa, cum îi venia în minte.

Soarele își întreba slugile:

— «Cum se poate? văd că lipsește unul din voi. A rămas pe pământ. Mâne căutați și aflați unde se ascunde!»

A doua zi razele străluciră cu lumina lor pretutindenea și Soarele zâmbi toată ziua spre pământul cel rece. Seara, la culcate, earăși lipsi un raz. Atunci zise:

— «Unde s'a ascuns razul de Soare?»

— «Rămâne la florile, pe care le-a făcut peste zi să înflorească!»

— «Dacă-i așa, acolo să rămână în veci, și să se facă floare ca și ele!»

Prin aceea, că l'a părăsit unul din slugile lui, Soarelui nu i-a lipsit nimic din lumina sa, pentru ca lumina lui se renoește de la sine în vecii vecilor.

Roza cea roșie și razul Soarelui se iubeau tot ca în ziua cea de întâiu.

— «Vezi, îi șopti floarea, cât de frumos e pământul?»

— «Da, când îl luminează Soarele», zise razul, «atunci e măreț pământul, pentru că numai lumina soarelui dă pământului podoabă, dar fără ea ar îngheța».

— Dorești să te întorci eară în lumina cea nesfârșită?» întreba roza. Te duci cu Soarele, când se va culca de seară după dealul de colo?»

— «De seară încă nu, răspunse razul de Soare, astăzi mai rămân, mâne însă trebue să-l însoțesc».

Soarele falnic însă îngropă în pământ pe sluga cea necredincioasă, pe lângă tot dorul său după lumină. El însă nu s'a putut odihni mult timp acolo — încolți și răsări eară din întunerec în chip de floare gingașă și singurul lui gând era Soarele, să ajungă la lumina lui, să trăească în căldura lui. Cu cât mai tare se înălța cotorul cel verde, cu atât mai mare era și dorul lui de a se reîntoarce la izvorul de unde a eșit. In sfârșit se formă mugurul cu frunzele lui verzi : eacă o floare mică de forma Soarelui, cu privirea în sus, cătră ceriu, care se închina și făcea semne către lumina dogoritoare și necontenit se întorcea tot spre ea și cu dor privea spre Domnul ei, care se despărția și apunea încetinel după dealul din depărtare.

Soarele văzuse floarea și-i plăcu că, în dorul ei, a luat forma lui. «Floarea Soarelui», zise el, «să-i fie numele în veci!»

Moșul.

PADMANABA ŞI HASSAN

(Continuare dela pag. 459)

Nenorocirea însă a vrut că mama vitregă a lui Hassan să fie o femeie sgârcită și lacomă. Ea nu era mulțumită cu bogățiile ce le căpătase fiul ei din bunăvoința lui Padmanaba, ci doria să aibă toate averile și comorile ascunse în fântână. De acea zise odată lui Hassan: «ascultă iubite fiule, dacă vom trăi și mai departe în atâta risipă ca acum, atunci încurând vom isprăvi cele câteva nestimate aduse de tine și earăși vom ajunge la sărăcie, lucru ce ne va cădea foarte greu».

— «Ei», zise Hassan, n'ai nici o frică. Dacă ni s'or isprăvi pietrile aceste, apoi cu ajutorul lui Padmanaba, voi aduce eu altele și o să aduc și o mână din pământ de cel negru, făcător de minuni. Astfel vom trăi earăși fără nici o grijă».

«Bine, bine, băiete» — răspunse bătrâna, — «dar cine poate ști, că braminul, bunul tău prieten, n'o să moară înainte de a pune tu mâna pe alte bogății? Apoi atunci ce ne-om face?

Mai bine să-l rogi tu să te învețe toate cele de lipsă, ca să te scobori tu singur în fântână fără nici o primejdie. Dacă ți-a zis că toate bogățiile dintr'însa vor fi ale tale, apoi trebue să te și învețe toate cele de lipsă, ca să poți intra la ele ori când ai voi».

— «O mamă!» — zise Hassan — «mi-e frică, că Padmanaba se va supăra, dacă îl voi ruga de ceeace spui d-ta».

— «Incearcă cel puțin, băete,» — răspunse earăși bătrâna, — dacă nu va vrea să te învețe o să-ți spună că nu vrea, și cel puțin te ști și tu la o parte.»

Și a stat mama mereu de capul băiatului până ce în fine Hassan s'a dus la bramin și la rugat să'l învețe toate cele de lipsă, ca să poată intra la bogații ori și când ar voi.

Padmanaba iubea așa de mult pe băiat, încât nu s'a putut împotrivi rugării lui și de aceea scrise pe o foaie de hârtie toate vorbele, rugăciunile și formulele, ce trebuia să le zică și-i mai spuse din fir in păr ce și cum să le spună, ca să nu greșească. Hassan mulțumindu-i alergă iute la mamă-sa zicându-i: «Eată, aici am cheia comorilor, de acum poți trăi fără nici o grijă».

Trecură câteva zile și bătrâna cea lacomă chemă pe băiat la dânsa și-i zise: «Ascultă Hassane, am vorbit cu tată-tău și am hotărât, ca astăzi să ne coborâm cu toții în peșteră și să scoatem de acolo câteva din bogățiile acele.

Așa dară gătește-te să ne conduci!»

— «Da» zise Hassan — «o să vă conduc după cum poftiți!»

— «Mai departe am hotărât» — adause ea — «să omorâm pe bramin, îndată ce ne vom încredința că ți-a spus adevărul. Pentrucă cine poate ști, dacă el n'o să împărtășească secretul bogățiilor și altora? Și tu Hassane ai să-i implânți sabia în piept!»

— «Cum?» strigă Hassan» — eu? Eŭ să omor pe binefăcătorul meu și al vostru? pe prietenul ce ne-a încărcat cu atâtea bogății și ne-a adus noroc așa de mare? Nu, mamă, nu, niciodată, mai bine mă omor eu».

Bătrâna însă îl rugă mereu, îl amenință, îi porunci să asculte de dânsa. Hassan însă rămase statornic.

In fine ea cheamă într'ajutor pe bărbatul ei, pe tatăl băiatului. Dar și acesta încercă în zadar să zdruncine statornicia fiului său.

— Ei bine» — zise tatăl în fine› — «dacă nu vrei, fie, să ne mulțumim și cu asta. Dar atâta plăcere tot o să-mi faci și să-mi arăți foaia de hârtie ce ți-a dat'o braminul».

Hassan însă nu voi cu nici un chip să-i arate hârtia.

«Cum?» — strigă tatăl său — «așa ne răsplătești tu binefacerile noastre? Nouă, cari te-am luat de pe strade, când umblai ca un cerșetor? Nu te-am îmbrăcat, nu te-am hrănit, nu ți-am dat de băut, nu te-am crescut noi?»

Da așa au făcut ei, dar numai din interes, pentru ca să-l poată folosi la neguțătoria lor.

— «Bine» — zise în fine Hassan — «nu vreau să ziceți că-s nemulțumitor față de voi, vă dau hârtia, dar jurați-mi că nu-i veți face nici un rău bunului nostru prieten Padmanaba».

— «Jurăm» — răspunseră cei doi bătrâni, deși n'aveau de gând să-și țină jurământul. Atunci Hassan scoase hârtia și le-o dete. Dar abia puse tatăl său vitreg mâna pe dînsa și deodată se aruncă asupra lui Hassan, îl trânti la pământ, îl legă și-i zise:

«Așa, acuma stai acî și chiamă pe bunul tău prieten să-ți ajute, dacă poți». Zâmbi apoi în mod batjocoritor și eși din casă dimpreuna cu bătrâna. Încuiară ușa bine și alergară la fântână să fure comorile. Pe bramin voiau apoi să-l omoare pe ascuns în noaptea viitoare. Allah însă se îngriji de Hasan și statornicia lui fu răsplătită. Padmanaba adică află dela un duh, care sta în slujba lui, chiar în ceasul acela toate cele petrecute și deabia eșiră părinții băiatului din casă, când braminul alergă la Hassan, deschise ușa și-i deslegă legăturile.

— «Scoală și urmează-mă iubite și credincios fiu» — zise el prietenește, — «vino și vezi cum lăcomia și nemulțumirea își iau răsplata lor!»

Hassan se ridică și amândoi eșiră afară.

Bătrânii ajunseră într'acea la fântâna, cuprinși de un dor nebun după bogățiile, ale căror cheia se afla acuma în mânile lor. Fără nici o grijă și fără să aibă vr'o presimțire de vr'un pericul, bătrânul aruncă hârtia în fântână. Lacătul sări la o parte, ușa se deschise de sine, arapul se așternu la pământ și balaurii se făcură nevăzuți.

In chipul acesta ajunseră până la ușa bisericei. Femeia se aruncă cu lăcomie asupra comorilor, cari se găsiau jur împrejur și apucă din ele cât putu mai multe, de gemea sub greutatea lor.

Tot așa făcu și bătrânul. El luă rubine, aur, diamante și gâfâind de greutate plecară amândoi afară. Abia eșiră însă din biserică în curte, când deodată îi întâmpinară doi lei groaznici de mari și de puternici, cu gurile căscate, cu ochii înflăcărați și un glas se auzi în aer: «blăstămaților și trădătorilor, moartea să fie resplata nelegiuirii voastre!»

Și lei într'o clipă se aruncară asupra lor și-i sfâșiară în mii de bucăți. Padmanaba însă și cu Hassan, legănându-se într'o trăsură de nori, se coborâră din aer, de unde văzură tristul sfârșit al celor doi bătrâni lacomi și răi. Ei scoaseră apoi afară trupurile lor și le îngropară.

Hassan rămase favoritul braminului, care îl învață și mai departe toate înțelepciunile vieței omenești, făcându-l mai marele tuturor duhurilor din aer și de pe pământ. Mulți ani au trăit ei fericiți împreună și nicio-dată nu i-a părut rău lui Hassan, că s'a împotrivit ispitei răutăcioșilor săi părinți vitregi și că a rămas statornic faptelor bune și învățăturilor adevărate ale înțeleptului Padmanaba.

N. Petra Petrescu.

IUBIREA FIASCĂ ȘI FRĂȚEASCĂ

Toba răsună, iar ascuțitul sunet al goarnei se amestecă cu răpăitul tobei. Compania se adună în grabă. Căpitanul se oprì cu calul înaintea cazărmii. Făcându-se tăcere de mormânt, severul căpitan se adresă companiei cu puternicu-i glas: «Soldați! Aveți să aduceți aci pe un mizerabil de dezertor. Cel ce-l va prinde pe acest păcătos, are să primească treizeci de taleri!» După acestea trimise douăzeci de soldați în urmărirea fugarului.

Totuși soldații nu prea puseră la stomac acest ordin, căci chiar pe timpul lui Frideric cel mare, tratamentul soldaților erà sever și brutal, așa că nu erà raritate, ca, câte un soldat să se facă necredincios steagului său; și tot așa de rar lucru erà să prindă pe fugarii de sub steag.

Și de data asta, toți soldații trimiși în urmărire, se întoarseră cu acest răspuns: «Domnule Căpitan, dezertorul a șters'o de-a binele»! Atunci, iată, că venià un soldat gâfâind, care aduceà târâș-grăpiș pe dezertor și, nici că-ți venià să crezi, erà chiar frate-s'o! Mirarea și desgustul se întipărì pe fețele soldaților prezenți, și priviri de dispreț și de furie se îndreptară spre trădătorul frate, când acesta își primì arginții lui Iuda. «Bani grei»! zise căpitanul, când îi numără în mână. «Da, cu adevărat grei!» repetă primitorul cu vocea apăsată.

La moment i s'a aplicat dezertorului pedeapsa stabilită: alergarea de șease ori printre nuele. Trecuse de trei ori prin năduful vergilor și sânge cu sudoare, țâșneà din corpul dezertorului. Atunci, trădătorul, fratele, ieșì din rânduri. «Să am iertare, domnule Căpitan, dacă voiu vorbì neîntrebat câteva cuvinte. Vă rog cu cea mai mare supunere, să mă lăsați pe mine să trec restul de trei alergări printre vergi!» Dar ce ți-a venit în gând?» zise căpitanul, «te apasă pe suflet, ticălosule, că ai prins pe fratele tau?» «Să trăiți, Domnule Căpitan, continuă soldatul, «tatăl nostru ni s'a jeluit în ultima

scrisoare de marea lui mizerie. Căzând bolnav, a făcut niște datorii, iar creditorii voesc chiar acum să-l gonească din casă, neputându-i achită la timp, și aceasta chiar pentru treizeci de taleri. Cum puteam, noi frații, să dăm ajutor tatălui nostru? Zădarnic ne frământarăm mintea, în fine ne-a dat în gând o idee. Nu primește treizeci de taleri cel ce prinde un dezertor? Ei bine, oricât de necinstit lucru este, dar unul din noi are să dezerteze, celălalt are să-l prindă și să mântue pe sărmanul nostru tată, cu rușinoasa recompensă. Acum, cine aveà să calce jurământul? ...Cine să trădeze mișelește pe fratele său?... Să avem iertare, domnule Căpitan, am tras sorți — iar ce a urmat o ghicește oricine». Asprele trăsături ale feții căpitanului se muiară și rostì cu vocea tremurătoare: «Regulamentul prescrie alergarea printre vergi de șease ori, iar tu să primești recompensa; totuși, ian stați, să nu ne pripim. Am să raportez regelui». Așa și făcù și, peste câteva zile venì următorul răspuns dela rege: «Pedeapsa prescrisă nu o veți aplicà, căci cine aleargă printre vergi pentru tatăl său, va trece tot așa și pentru patria sa. Să faceți numai decât caporali pe amândoi frații.

(Scherenberg). P. SVINȚIU.

LUAREA PLEVNEI

28 NOEMBRIE

PERSOANE: IANCU BUZESCU, proprietar de case în București: DUMITRU VÂJOIU, un veteran dela 1848; TUDOR, nepotul său, rezervist de dorobanți, născut la Bolintin; GEORGHE și AUREL, doi școlari din cursul primar; NICU și CONSTANTIN doi elevi din liceu: UN VÂNZĂTOR DE ZIARE; mai mulți ȘCOLARI din diferite școale.

Acțiunea se petrece în BUCUREȘTI, lângă GRĂDINA CIȘMIGIU. Timpul 28 Noembrie 1877. Scena reprezintă strada unde e Bulevardul Elisabeta. Un șir de case în fața Cișmigiului. O bancă.

NB Această piesă s'a compus pentru gimnasiul «*Dinicu Golescu*» din *Câmpulung*, pentru o serbare școlară și s'a jucat de elevii aceluĭ gimnaziŭ în ziua de 28 Noembre 1902.

SCENA I.

Din depărtare se aude cântecul vitejesc: «Fiii României», cor în patru voci. Mai mulți școlari cu ghiozdanele la subțioară trec cântând pe scenă:

PAZA DUNĂREI sau CÂNTECUL DOROBANȚILOR.

GEORGE (un școlar primar rămâne pe scenă, pe când ceilalți pleacă, el trage ușor pe un alt băiat de haină și-l face să rămână și el în urmă). Ce zici Aurel, să lăsăm pe ceilalți să meargă la școală. În oraș totul seamănă a sărbătoare și eu nu prea am poftă să șed pe bancă. Ce zici tu?

AUREL. Nu vezi, cum lucește de frumos soarele, nici mie nu-mi prea vine să mă înfund în clasă, când toată lumea e în mișcare! Numai de nu s'ar întâlni profesorul nostru cu mama!

GEORGE. Să nu-ți faci nici o grijă, Aurel. Pe cât timp tata păzește Dunărea de vrăjmaș, ni se mai iartă câte-ceva.

AUREL. Tu zici așa, dar eu nu vreau să supăr pe mama.

GEORGE. Știi ce, hai să pornim pe această frumoasă vreme spre Cotroceni; mai mulți băeți au același gând ca mine, și dacă ne-am aduna vre-o 80 de băeți de pe la mai multe școale, atunci să ne jucăm d'a războiu. Să tragem la sorți, cari să fie Turci și cari Români? Vărul meu Alexandru să fie Osman-Pașa.

AUREL. Mie, zău, nu prea-mi place, m'am săturat în Duminica trecută. Peste drum de aci locuește un soldat invalid, un veteran de la 1848, el e totdeauna gata să spuie la povești. Știe să spue frumos din întâmplările la care el a luat parte atunci în Dealul Spirei. Și ce frumos povestește! Numai să-l auzi, și nu te mai înduri să pleci de lângă el!

GEORGE. N'am poftă acum să ascult dealde astea; parcă nu știu ce mă împinge să-mi tot mișc brațele; (lovindu-se mândru în piept) afară de asta am făgăduit lui vărul meu, că viu negreșit, și eu nu vreau să-mi calc vre-odată cuvântul! Nu te silesc mai mult, fă ce vrei, dar mâne să știi că îți voiu povesti de lupta noastră grozavă, și cum am bătut pe Osman Pașa (pleacă sărind).

SCENA II.

AUREL, VÂJOIU, (un bătrân de 60 de ani, îmbrăcat într'o manta soldățească, cu semnul vitejiei trecute la butonieră; poartă căciula dorobanților din timpul lui Mihai; ese dintr'o casă vecină, sprijinindu-se pe o cârje).

VÂJOIU. Ce va să zică asta? De când strengarul ăsta de băiat se tot învârtește pe aci!

AUREL. Moș Dumitre, Moș Dumitre nu te supăra! Dacă ai și ce

vream să-ți aduc. Ceva ce-ți place D-tale mult. Tocmai pe D-ta te așteptam pe aci!

(El scoate o icoană din ghiozdan și o dă veteranului.)

VETERANUL. Drace! o icoană din războiu, e cea dintâiu biruință a Românilor! Asta îmi place grozav!

AUREL. Da moșule! E lupta dela Grivița, unde a intrat și nepotul D-tale în foc.

VETERANUL. Și unde Turcul blestemat l-a rănit de moarte (îi dă lăcrămile).

AUREL. (arată cu degetul pe icoană). Ia uită-te cum e de înverșunată lupta! Cum înaintează vitejii căciulari prin ploaia de gloanțe!

VETERANUL. (se așează pe bancă),

Da, așa e fătul meu, ei sunt vitejii băeți, cari se luptă pe viață și pe moarte pentru mărirea României!

AUREL. (Tot cu degetul pe icoană).

Dar cine o fi acela ce se distinge acolo dintre toți?

VETERANUL. E maiorul Șonțu, care se luptă cu vitejie înconjurat de dușmani!

AUREL. Vai ce îmbulzeală, ce groază mare trebue să fi fost acolo!

VETERANUL. Aci e reduta îngrozitoare a Turcilor, care ca niște lupi flămânzi stau gata să sară asupra Românilor; în fundul tabloului se zăresc regimentele corpului al patrulea de armată rusească ce e tot sub comanda supremă a iubitului nostru Domnitor.

AUREL. Văd și un general mort, cine o fi?

VETERANUL. Acela e generalul rus *Tebiakin*, ce a căzut în reduta No. 10 dela Grivița.

AUREL. În redută văd și un ofițer turc căzut, o fi vreun general de-ai lui Osman!

VETERANUL. Din toate părțile s'a prăpădit multă ofițerime! Dar și dela noi ce de bravi ofițeri s'au stins de pe fața pământului! Uită-te, ici e eroul Valter Mărăcineanu, căzut mort după ce a împlântat sus pe redută falnicul steag al României; mai dincolo căpitanul Cracale, locotenentul Chivu, capitanul Panu, Nicolae Vasile, și alți mulți au căzut în această Vale a Lăcrămilor în zilele de 30 și 31 August. Tot aici a căzut rănit da moarte și Tudor al meu. Dar ce dracu! îmi lăcrămează ochii parcă sunt și eu o babă! Mereu mă gândesc la el! Dar ar fi păcat de un așa tânăr și brav băiat să i se fi cântat vecînica pomenire!

AUREL. Spune, moș Dumitre, n'ai mai aflat nimic despre el, i s'o fi vindecat rana lui cea grea?

VETERANUL. (dă dureros din cap) De trei săptămâni nu mai știu nimic

de el! Sărmanul băiat! L'oiu mai vedea eu vreodată? (suspină și privește duios spre cer) Poate colo sus! (lovește supărat cu toiagul în pământ) Ce tot mă plâng și mă văicăresc! Și muierile sunt mai tari de cât mine! Cine nu pricepe că în aceste zile grele fiecine e dator să se jertfească pe altarul patriei, pentru onorul și mântuirea țării? (Când pronunță ultimile vorbe se aude sgomot în dosul scenei, chiote și strigări: «Victorie, victorie, ura, ura!» Apoi se distinge cântecul:

«Amară este moartea pe pat între pereți.
Dar moartea vitejească pe câmpul de onoare,
E dulce, prețuește cât sute de vieți.»

SCENA III.

(DUMITRU, GEORGE, AUREL, NICOLAE, CONSTANTIN și mulți alți școlari. Băeții înconjoară pe veteran, chiotând și sărind).

NICOLAE. Victorie, moș Dumitre, victorie, am prins pe Osman-Pașa. (Toți băeții strigă: victorie, victorie, am prins pe Gaziul Osman-Pașa cu toată armata sa).

VETERANUL. (zguduit de băeți în bucuria lor). Mai încet, mai încet băeți, eu sunt bătrân, și nu pot să jubilej ca voi! Vorbiți mai deslușit și nu toți deodată! Spune-ți, ce s'a întâmplat?

CONSTANTIN, A căzut Plevna, să știe toată lumea!

NICOLAE. De aceia n'avem azi clasă!

TOȚI BĂEȚII ÎN COR. Da, da, de aceea n'avem azi școală: Ura, Ura, Ura! (Vine un vânzător de ziare, purtând mai multe foi volante).

SCENA IV.

UN VÂNZĂTOR DE ZIARE. Victorie! Plevna a căzut. Să sărbătorim căderea Plevnei! (Băeții îl înconjoară și-i smulg foile din mână. El se încearcă să-și reia foile, veteranul cere una și-i dă o monedă. Un băiat cetește câteva rânduri din depeșă Plevna a căzut!

TOȚI. (strigă) Nu-i numai atâta, nu-i numai atâta, e mai mult, mai mai mult! Ascultă, moșule, ascultă!

NICOLAE. (citește) Osman-Pașa e prins cu toată armata lui. În curând se va încheia pacea!

VETERANUL. (tare mișcat se lasă pe bancă, toți băeții îl înconjoară, formând cerc în jurul lui).

Cât de vesel îmi bate inima și gândul meu se înalță către cel de sus. Mare e Domnul, care pe cei mici îi ridică și pe cei cruzi și tirani îi pogoară! (băeții fac larmă) Ce tot faceți, măi băeți, de nu mai tăceți, ați răgușit strigând!

BĂEȚII. (în cor) Moșule, Moșule, aci stă scris, Românii au prins pe Osman-Pașa!

VETERANUL. Tăcere, măi băeți și ascultați: cel mai mare și cel mai deștept dintre voi să-mi mai citească încă odată ce e scris!

TOȚI BĂEȚII. (se întrec) Eu, ba eu, ba eu!

NICOLAE. (pe care veteranul l-a chemat să se urce pe bancă, citește cu glas tare telegrama). Plevna a căzut, Osman-Pașa prins cu toată armata luĭ, în curând se va încheia pacea!

VETERANUL. Prin voința luĭ Dumnezeu ce soartă glorioasă. Prin luptă la biruință, la libertate! În sfârșit a sosit peirea dușmanului de veacuri!

CONSTANTIN. Ascultați ce ne-a spus azi profesorul de istorie: «Cu căderea Plevnei începe a străluci mărirea României».

NICOLAE. (Un elev dela un alt liceu) Și nouă ne-a spus profesorul nostru, că neatârnarea țărei va fi recunoscută acuma de marile Puteri și România, scumpa noastră țară, va deveni în curând regat.

TOȚI. (strigând) Ura, Ura, Ura, să trăiască bunul nostru Domnitor și încurând să fie încoronat cu coroana de Rege!

(Se aude în depărtare o cântare cu tempo de marș, întâi mai încet, apoi tot mai tare, și apoi iar se depărtează până se pierde sunetul de tot. Sa aude cântecul eroic: «Calcă Române plin de mândrie, etc.» sau «Marșul Dorobanților».

VETERANUL. Ian ascultați, cine o fi trecând cântând pe stradă.

NICOLAE. Lucrătorii de pe la tipografii.

AUREL. Sunt și meseriașii dela Arsenal, cum m'așĭ mai duce și eu cu ei!

NICOLAE. Au împodobit steagurile cu ghirlande și se duc cântând până la palat.

CONSTANTIN. Haideți băeți și noi cu toții la palat.

NICOLAE. Să salutăm pe «*Mama răniților*» și să trecem prin stradele frumos împodobite.

(Băeții se rânduesc în șir, salută pe veteran și pleacă, cântând cântecul: «Tricolorul» de Ciprian Porumbescu, sau marșul triumfal: «Români, trompeta sună».

SCENA V.

(Veteranul rămas singur se uită după băeți și foarte mișcat. cântă și el singur):

«Iar când fraților m'oiu duce dela voi, și-o fi să mor.
Pe mormânt atunci să-mi puneți mândrul nostru tricolor» (vorbește).

Așa dar nu e numai un vis! Strigătele victoriei răsună în întreaga țară. Toată lumea scoate steagurile. Casele se împodobesc și tovarășĭ de muncă ai nepotului meu cutreieră stradele vestind biruința. Hai și eu, ce mai stau, iute, iute, mă cheamă cântarea lor, pare că puterea tinereței îmi curge prin vinele mele, mă duc și eu după ei, vreau să văd și eu Capitala în strălucirea ei de sărbătoare (pleacă). Ah, cum îmi crește puterea și curajul! Zece Turci aș ucide. Dar Tudorel al meu! Nu știu ce-mi spune, că și el e în pază bună! Dumnezeu să fie cu el!

(Proprietarul Buzescu intră pe scenă cu pălăria în cap, cu bastonul în mâna stângă și se îndreptează spre veteran).

SCENA VI.

VETERANUL (Se opreşte în loc cam mirat, cam supărat).

BUZESCU (îi întinde mâna dreaptă). Bună ziua moşule! Ei, ce, nu-mi dai mâna! Mâna, bravul meu! Să fim prieteni! Când biruinţa ne bucură pe toţi, te rog, nu te mai încrunta aşa la mine! Pacea să domnească în tot locul!

VETERANUL (îi dă mâna cam cu sila). Se poate! Cum să ne împăcăm noi, domnule Buzescu? Mare minune ar mai fi şi asta!

BUZESCU. Da, să ne împăcăm, să ne împrietenim, şi din toată inima să ne împăcăm, să nu mai fugim unul de altul, să nu ne mai cicălim şi batjocorim!

VETERANUL. E uşor de zis acum! Dar orice om îşi are mândria şi ambiţia lui de creştin! Să-mi daţi voie să vă spun, domnule Buzescu, că sunteţi cam trufaş!

BUZESCU. Trufaş eu! Dacă oiu fi fost vreodată, îţi jur, nu mai sunt! Dar să nu ne mai certăm! Am fost pe la Arsenal şi Directorul întreabă de Tudor al d-tale.

VETERANUL. Directorul îl cunoaşte bine pe Tudor, i-a fost în totdeauna binevoitor, l-a avut la el de mic, după ce a trecut şcoala şi la el s'a făcut mare.

BUZESCU. Da, directorul îl cunoaşte bine, mi-a vorbit bine de el şi mi-a spus că-l aşteaptă spre a-l numi şef de atelier.

VETERANUL. Îţi mulţumesc, domnule Buzescu, bune ştiri mi-ai adus. Dar ceva îmi turbură sufletul în ceasul acesta de bucurie pentru orice Român! Sunt tare îngrijat de el, nu ştiu dacă mai trăeşte?

BUZESCU Trăeşte, moşule, e al d-tale, e pe aci pe aproape şi o să vie acum.

VETERANUL. Ertaţi-mi firea mea! Acum eu vă strâng mâna şi vă rog spuneţi-mi tot ce ştiţi!

BUZESCU. Fiul meu, ştii, locotenentul, a fost şi el în faţa duşmanului la Grivita şi voia cu dorobanţii lui, între cari erà şi nepotul d-tale, să urce dealul. În fruntea voinicilor se apropia de Turci, care îl aşteptau cu ochii fulgerători. Unul din ei erà gata să lovească cu iataganul pe fiul meu, şi s'ar fi întâmplat nenorocirea, dacă n'ar fi fost nepotul d-tale! Viteazul a scăpat viaţa locotenentului său, dar erà cât p'aci să şi-o peardă pe a sa!

VETERANUL. Dar spuneaţi, că-l voiu îmbrăţişa încurând; şi nu ca pe un schilod, ori ca pe un om aproape mort? Spuneţi-mi, vă rog mai iute!

BUZESCU. El m'a trimis la d-ta; tocmai l-am întâlnit din întâmplare. Strânge-l la inimă cu căldură pe tânărul erou şi nu uita să-i

spui că azi este în casa mea mare sărbătoare și tot ce e mai bun în bucătăria și pivnița mea va fi pentru vitejii noștri. Și d-ta de asemenea să ne faci cinstea și să vii la masă!

VETERANUL. Nu, domnule Buzescu, ar fi o revedere plină de chin.

BUZESCU. Viteazului care a scăpat viața fiului meu îi dau din toată inima răsplata ce o merită! și fiica mea va fi fericită ca însăși mâna ei să-i pună pe frunte coroana de stejar. Și, dacă pe lângă recunoștință îi vorbește și inima pentru Tudorel al d-tale, atunci să încheiem ziua de azi cu logodna lor.

VETERANUL (îi apucă mișcat mâna). Ar fi cu putință să dispară mândria d-voastră de altă dată și Tudorel al meu, *ferarul*, să aibă această mare fericire, mult dorită de el, dar în zadar!...

BUZESCU. Le dau binecuvântarea mea din toată inima și jur că peste câteva săptămâni Tudorel și Elena vor serba cununia lor (arată casa). Uite, ca locuință le dau catul întâi al caselor mele. Să fie fericiți! Și d-ta să rămâi de asemenea cu noi, până ne o despărți bunul Dumnezeu. Cu oameni săraci, dar muncitori și de treabă nu e rușine să te înrudești!

VETERANUL (forțându-și privirea se uită în susul stradei și devine neliniștit). Domnule Buzescu, ajută-mi cu ochii dumitale, ai mei au îmbătrânit rău, nu mai prețuesc nimic! Uite, uite, spuneți-mi, vă rog, mai repede, nu-i colo un căciular?

BUZESCU. Fii curagios, bătrânule, te las cu bine. Poate o fi Tudor al dumitale (îi strânge mâna și pleacă).

VETERANUL. El e, el e! Taci inimă! Fii curagioasă în fericire, cum ai fost de multe ori în durere!

TUDOR (în uniformă de dorobanț din timpul războiului și decorat cu Steaua României se apropie repede, are fruntea pansată și poartă brațul drept în bandaje.

SCENA VII.

TUDOR (îmbrățișează cu stânga pe veteran).

Bine te-am găsit sănătos bunicule! Iată-mă acasă întors din lupta crâncenă! Am luptat și am suferit bucuros pentru *Patrie*, și am câștigat biruința împreună cu alți fii ai țării! Am făcut cum m'ai învățat D-ta de când eram mic, am stat neclintit în fața dușmanului luptându-mă cu ajutorul *Celui de Sus* pentru *Domnitor*, *Patrie* și *Neam!*

VETERANUL. Dacă nu mi-ar dovedi sângele și rănile bravura ta, mi-ar spune în deajuns decorația de pe pieptul tău, Steaua României, viteazule băiat! De acum înainte fii fără grijă, și află ce te așteaptă. E vorba să-ți întocmești căsnicia ta în pace și 'n fericire.

TUDOR (dă din cap surâzând).

VETERANUL. Ceeace de mult visà şi dorià inima ta, azi ţi se va dărui ! Dar ian uită-te, ce se apropiè în fuga mare şi aşa de sgomotos ! (Un şir de şcolari de diferite grade, fără ghiozdane, vin făcând larmă mare. Ei poartă panglice tricolore. Inaintea lor aleargă un şcolar primar, purtând la braţul drept o ghirlandă de ştejar cu panglice tricolore ; un liceean duce bustul Domnitorului, este urmat de mai mulţi şcolari în uniforme variate de gimnazii şi licee, cari fâlfâie steaguri frumoase. In mijlocul lor merge un băiat cu capul plecat şi întristat, legat la cap, şi merge greu).

SCENA VIII.

(VETERANUL, ION, BĂIEŢI de cursul primar, liceu şi gimnaziu, GEORGE, AUREL, NICOLAE, CONSTANTIN, ALEXANDRU. George cu căciula cu o pană de curcan, poartă o eşarpă şi o sabie de lemn).

AUREL. Vivat, moş Dumitre ! ura ! ura ! Am venit să te salutăm pe D-ta şi pe viteazul dorobanţ, căci serbăm azi biruinţa dela Plevna ! (toţi băeţii înconjură pe Veteran).

VETERANUL. Incet băieţi, încet ! Mai lăsaţi gălăgia la o parte. Pe cine aduceţi târâş cu voi în starea asta de plâns ?

GEORGE. E Alexandru, vărul meu ; el a făcut în jocul nostru pe Osman, acum e prins, i s'a întâmplat şi lui tocmai cum i s'a întâmplat lui Osman la Plevna !

NICOLAE (elev din liceul Sf. Sava). Acum ascultă-mă, moş Dumitre. Am venit cu toţii aci, ca să-ţi aducem cinstea cuvenită. De câteori nu ne-ai povestit de trecutul glorios al ţărei noastre. De câteori n'ai blestemat pe Turci ! Ne-ai făcut să presimţim că o să scăpăm odată de jugul lor ! Ai aprins în noi flacăra entuziasmului, ne-ai învăţat să iubim şi să stimăm pe viteji, spunându-ne de faptele lor ; deaceea acum în bucuria noastră ne-am amintit cu drag de D-ta şi-ţi aducem dar un bust al Domnitorului nostru.

VETERANUL (sărută pe băiat ; bustul Domnitorului se pune pe un postament ; Veteranul şi Tudor se aşează la amândouă laturile bustului, şi băieţii se grupează frumos împrejurul lui).

CONSTANTIN. In faţa bustului eroului nostru Domnitor să răsune bucuria noastră ; Ura, Ura, Ura !

NICOLAE (adresându-se către bust) : « *Toţi privim la tine, Mărite Doamne, şi-ţi aducem închinare !*

TUDOR (tare mişcat). Eu prevăd cum totul va înflori în ţara noastră şi în curând vom sărbători încoronarea de Rege a iubitului nostru Domnitor ! (toţi cântă) :

«Să trăiască în cinstea ţării
El, Voivodul neatârnării».

(Apoi Tudor strigă din toate puterile) : «*Să trăiască viteaza armată românească.*

(Veteranul şi Tudor iau ghirlanda din mâna băiatului, o ţin d'asupra bustului, şcolarii fâlfâiesc steagurile şi cu toţi intonează imnul Regal) :

Trăiască Regele !

TOMA DICESCU

SAMÂNŢA

O cultură în vată.

Plantele, cari trăesc mai mult de un an, par a aveà o prevedere minunată. Ele își adună în rădăcini, în tulpinele lor subpământene sau în niște solzi speciali, materii hrănitoare, care petrec iarna vârâte în pământ, la adăpostul gerului și în primăvara următoare vor înlesnì desvoltarea noilor părți aeriene. Prevederea merge chiar mai departe și toate plantele cele anuale (ce trăesc numai un an) ca și cele vivace (ce trăesc mai mulți ani), pun drept rezervă în sămânță o proviziune de hrană pentru urmași lor.

In primul timp a dezvoltări lor, tinerile plante au deci tot ceea ce le este trebuincios, ele nu au nevoie să meargă să-și caute viața în pământ.

Trei lucruri numai le sunt neapărat de lipsă: aerul, umezeala și o temperatură nici prea ridicată, nici prea scăzută.

Astfel se poate căpăta, fără multă îngrijire, în odăi vegetațiuni frumoase, dintre cari unele cu totul ciudate.

Fiecare tânăr, spre exemplu, poate să-și permită luxul de a avea un stejar într'un pahar de apă. Este de ajuns pentru aceasta de a străpunge o ghindă dealungul axei sale sau în lungime printr'o sârmă, care se îndoaie apoi în jurul unui vas plin cu apă, astfel ca ghinda să înoate la suprafața apei fără a se puteà însă mișcà încoace și încolo. În curând se va vedeà că se dezvoltă o rădăcinioară, care se lungește spre fund, apoi partea de sus a seminței se deschide și se arată un mic mugur înzestrat cu două frunzișoare subțiri și tinere. E de prisos să spun, că dacă cineva voește a se așeza mai târziu la umbra acestui stejar, trebuie să grăbească a'l scoate din apă după această primă perioadă și de a'l pune în pământ.

Se poate astfel căpăta o curioasă și mică grădină de odae rămânând în găurile unui burete umed, semințe diferite, care